

תשורה

מזכרת

משמחת הנישואין של

בנימין ושרה שיהיו בורקים

יום רביעי אור לב"ח אדר ב' ה'תשפ"ב

כפר חב"ד אה"ק

פתח דבר

בשבח והודי' להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ושהחיינו וקיימנו והגיענו ליום כלולות צאצאינו היקרים, החתן הת' **בנימין** שי' עב"ג הכלה מ' **שרה** תחי'.

מביעים אנו בזאת תודה מקרב לב לכל בני משפחתנו, ידידנו ומכרינו על אשר טרחו ובאו מרחוק ומקרוב להשתתף עמנו בשמחתנו, ולברך את בני הזוג בברכת מזל טוב ובחיים מאושרים בגו"ר ולנח"ר כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

על פי יסוד מנהג כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע בחתונת בתו עם הרבי, מתכבדים הננו להגיש קובץ זה כתשורה לאורחים שבאו לשמוח בשמחתנו.

התשורה כוללת שלושה שערים:

- **שער אגרות קודש** - אגרות ומענות קודש (חלקם בפרסום ראשון) שקיבלו זקני החתן מהרבי באירועים שונים במעגל השנה, ובקשר עם הפצת היהדות והפצת המעיינות. בשער זה נוספו שתי אגרות קודש מכ"ק אדמו"ר מהורי"צ נ"ע בגוף כתי"ק.
- **שער ויקרא ישם המקום ההוא מחננים** - הוראות עצות והדרכות בקשר עם ההוצאה לאור של ספריית 'מחננים' מראשית הקמתה.
- **שער "בחצרות קדשך"** - יומנים ומכתבים שקיבל סב החתן מימי האור בבית חיינו הרואים כאן אור לראשונה (היומנים הובאו בלשונם בשינויי עריכה קלים).

האל הטוב הוא יתברך יברך את כל הבאים להשתתף בשמחתנו, יחד עם בני משפחותיהם בתוך כלל בני"ב בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית, שנזכה ללכת משמחת נישואין זו לשמחת הנישואין שבין הקב"ה לכנסת ישראל, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

מוקיריהם ומכבדיהם

משפחת גלויברמן - רווח

ביתר-עילית אה"ק תובב"א

משפחת בורקיס

ירושלים אה"ק תובב"א

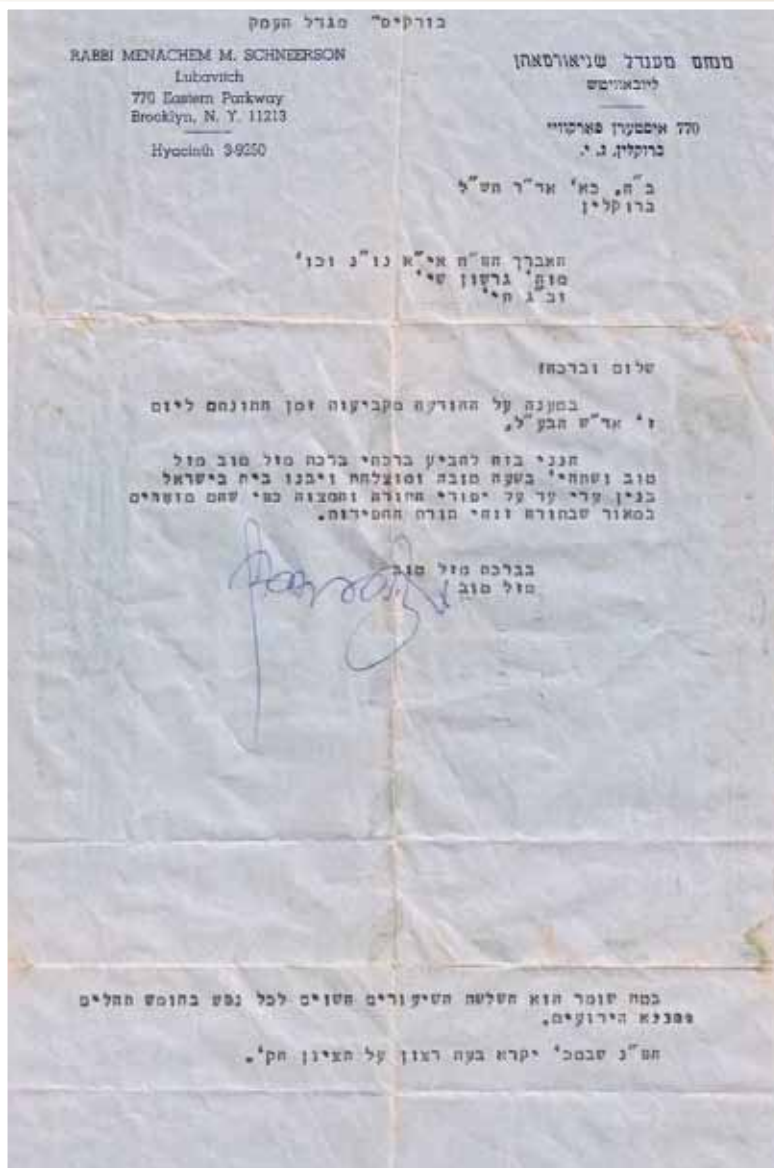
שבע
אגרות
קודש

♦ אגרות ומענות קודש לזקני החתן ♦

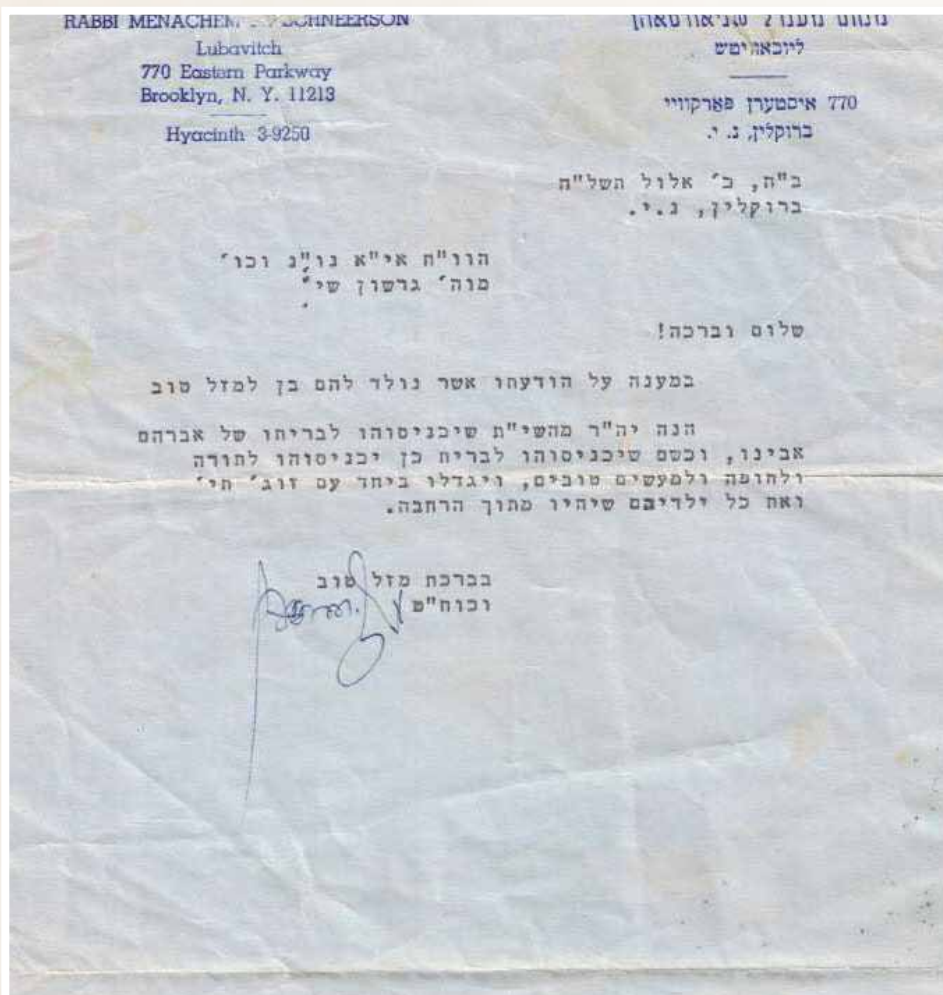

ברכת כ"ק אדמו"ר לנישואי זקני החתן
הרה"ח ר' גרשון של ורעייתו מרת פנינה שת' בורקים

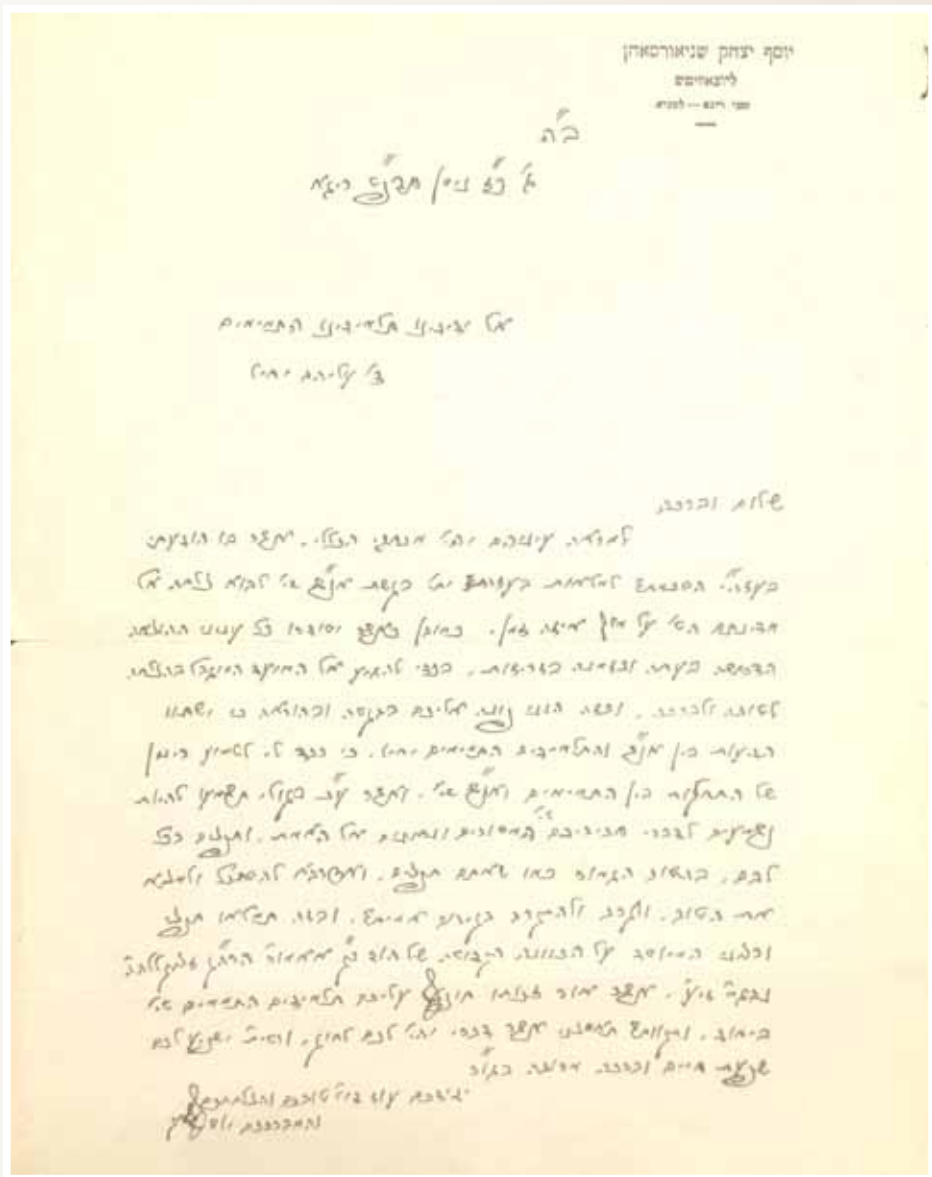
ב

ברכת כ"ק אדמו"ר להולדת אב החתן
ר' אהרן שיל' בורקיס

מכתב מכ"ק אדמו"ר מהורי"צ נ"ע לתלמידי התמימים
גוף כתיק הרבי הרי"ץ

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליברמן
בני רמז - תת"ט

בה

א' רב בנין מר"ץ הי"א

א' רב בנין מר"ץ הי"א
ב' ע"ה י"א

שלום וברכה

למדה עינכם ית' חנני רבלי. תמי מו הוציא
בקה"ל הסגולה הזאת בקצת ימי' ב' זקנה ל"א י"א
הבונה ה' ע' ח"ן י"א מ"ן. כהן כ"פ י"א י"א י"א י"א
הבונה בקנה זכרונה כ"ה י"א י"א י"א י"א י"א
זכרה זכרה. ופ"ה ח"ן י"א י"א י"א י"א י"א
הבונה ב"ן מ"ן והלחיהו התמימים י"א. כי כ"ה י"א י"א י"א
ה' התקנה ב"ן התמימים ו"ח"ה י"א. תמי ע"ב י"א י"א י"א
תמימים זכרה. מביניהם המיונים ומ"ה י"א י"א י"א
זכרה. כהן זכרה כ"ה י"א י"א י"א י"א י"א
י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א
זכרה הי"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א
זכרה י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א
י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א
י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א י"א

י"א י"א י"א י"א י"א
תתקפ"א

פיענוח המכתב

(אגרות קודש הרבי הרייץ אגרת תמא)

ב"ה ג' כ"ז ניסן תרפ"ט ריגא

אל ידידינו תלמידינו התמימים
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה.

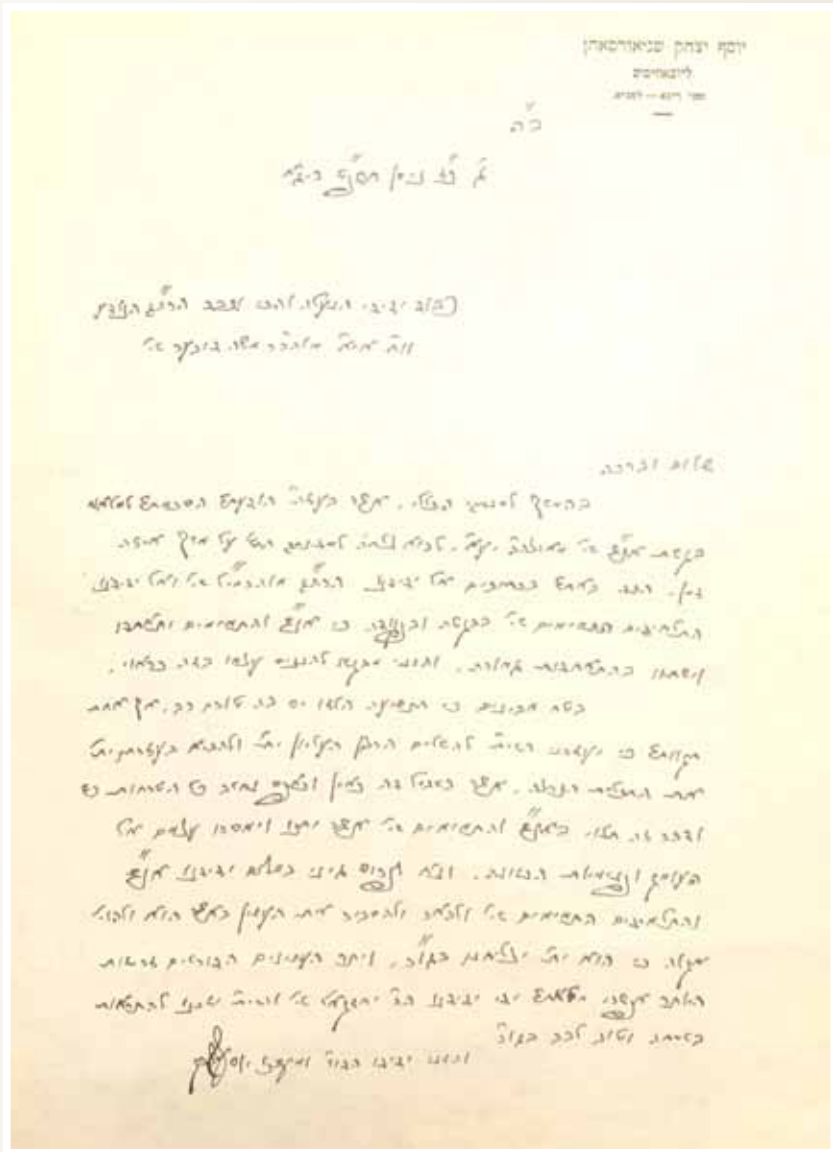
למראה עיניהם יהי' מכתבי הכללי, אשר בו הודעתי בעזה"י הסכמתי למלאות בעזרתו ית' בקשת אנ"ש שי' לבוא צלחה אל מדינתם הט' על משך איזה זמן. כמובן כאשר יסודרו כל עניני ההוצאה הדרושה בעתה ובזמנה בזריזות, בכדי להגיע אל המועד המוגבל בהצלחה, לטובה ולברכה. ובזה הנני פונה אליכם בבקשה ובהודאה כי ישתוו הדיעות בין אנ"ש והתלמידים התמימים יחיו. כי כבד לי לשמוע רינון של התחלקות בין התמימים ואנש שי', ואשר ע"כ בקולי תשמעו להיות נשמעים לדברי חביריכם שי' המסורים ונתונים אל האמת, וחפצים בכל לבם, בהטוב הגמור, כמו שאתם חפצים. ואדרבא להסתכל ולמצוא את הטוב, ולקרר ולהתקרר בקירוב אמיתי. ובזה תמלאו חפצי ורצוני המיוסד על הכוונה הקדושה של הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, אשר אור זכותו חופף עליכם תלמידים התמימים שי' ביחוד, ותקוותי תאמצני אשר דברי יהי' לכם לחוק. והשי"ת ישפיע לכם שפעת חיים וברכה מרובה בגו"ר.

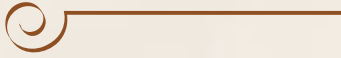
ידיכם עוז דו"ש טובכם והצלחתכם והמברככם

יוסף יצחק

ד

מכתב מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע למוהר"ר משה דובער ריבקין
גוף כתיק הרבי הרייץ

פיענוח המכתב

(אגרות קודש הרבי הרייץ אגרת תמב)

ב"ה ג' כ"ז ניסן תרפ"ט ריגא

כבוד ידידי הנעלה והכי נכבד הרה"ג הנודע
ו"ח אי"א מוהר"ר משה דובער שי

שלום וברכה.

בהמשך למכתבי הכללי, אשר בעזה"י הודעתי הסכמתי למלאות בקשת אנ"ש
שי מארצה"ב יע"א, לבוא צלחה למדינתם הט' על משך איזה זמן, הנה באתי
בכתובים אל ידידנו הרה"ג מוהרמ"ל שי ואל ידידנו התלמידים התמימים
שי בבקשה ובפקודה כי אנ"ש והתמימים יתאחדו וישתוו בהתאחדות גמורה,
והנני מבקשו להכניס עצמו בזה כראוי.

בטח מבינים כי הנסיעה הלזו יש בה טורח רב, אך אחת תקוותי כי יעזרני
השי"ת להשלים הרצון העליון ית' ולהביא בעזרתו ית' את התכלית הנרצה,
אשר בשביל זה כאין וכאפס נחשב כל הטרחות כו' ודבר זה תלוי באנ"ש
והתמימים שי אשר יתנו וימסרו עצמם אל העומק ופנימיות הכוונה, ונא
לפרוש גיני בשלום ידידנו אנ"ש והתלמידים התמימים שי ולבאר ולהסביר
את הענין באשר הוא ולהו"י אקוה כי הוא ית' יצליחנו בגו"ר, ויתר הענינים
הדורשים זריזות היותר אפשרי מלאתי די ידידנו הר' יחזקאל שי והשי"ת
יזכנו להתראות בשמחה וטוב לבב בגו"ר.

והנני ידידו הדו"ש ומברכו

יוסף יצחק

מכתב כ"ק אדמו"ר
להרה"ח ר' שלום שי' ווייס

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

כ"ה, כ"ח שבט, ה'תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"ניסניאט
מו"ה שלום שי'

שלום וברכה!

והטב
טאשר אני קבלת הפ"ג, והשי"ת ימלא משאלות לבבו לטובה ולברכה.
וכיון שההנהגה בחיי היום-יום מתאים לרצונו של השי"ת זהו הצנור
והכלי לקבלת ברכות ה", הרי טובן שכל הוספה בעניני תורה ומצותי' מוסיפה
בברכותיו ככל המספרך, אף על פי שציוויי ה" מוכרח לקיימם מצד עצמם גם
לא על מנה לקבל פרס.

ובענין שהזמן גרמא, בקשר ליו"ר שבט, יום ההילולא של כ"ק מו"ח
אדמו"ר, שעל ציון שלו יזכירוהו בחפלה, בודאי שעל כאו"א מאתנו להתבונן
איך שעל ההילולא הקדיש ימי חיון להחזקה והפצת התורה והיהדות, בלי פשרות,
ובססירת נפש טמש, ומעשה עיקר, שההכוונות תביא להוספה בהתאספות כאו"א
ללכת ברכיו, ובפרט שעל ההילולא עומד לימינם של כל ההולכים באורחותיו
וממשיכים בפעולותיו, וברכתו מלוה אותם להצליח בזה וגם בעניניהם הפרטיים,
בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה - בקשר ליום ההולדת - לשנת הצלחה בגו"ר
ובברכה להצלחה ולכשירות טובות
בכל האסור

מכתב כ"ק אדמו"ר
להרה"ח ר' שלום שי' ווייס

הנהגת המנדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
 770 אימפרין פארקווי
 ברוקלין, נ.י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEIDERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn, N. Y. 11213
 Hyacinth 3-9250

ב"ה, יום שלישי, יחזכרל בו כי טוב,
 פ"ה תקפו את תרומתי,
 ראשון דר"ח אדר, ה"תשל"ה.
 ברוקלין, נ.י.

הנהגת אדמו"ר א"א נו"נ
 מו"ה שלום שי'

שלום וברכה!
 המכתב נתקבל וה"ה, וכן תפ"נ.
 ובמכתבו בר"ה אדר, ומיוסר על אמר הד"ל אין פורזין אלא הבזרזין -
 הזמן ברמא לזרז על כל הענינים השייכים לישי הפורים הנכל"ט לפרטיהם,
 ובמיוחד - בחלק העיוני לחינוך, ובמסגרת הד"ל - שהגדולים מזהירים על הקטנים,
 כולל ג"כ - התשעה על הזולה והטכונה הקרובה והרחוקה לקיים ולעשות
 במילואם ובשלימותם כל עניני פורים כפי הפורים,
 אשר ב"ז יורש זמן והכנה ופעולה - עכ"פ מתחיל פראם החדש,
 ובמפורש השייכות ועשר דפורים לחימים שלמניהם ועד לראש החדש -
 במקרא שלא שוכר הכתוב: והחורם אשר נהפך להם נו"נ לשמחה נו"נ ליום טוב
 (לא - ובחודש) - כל החדש.
 והרי ענינים העקריים דפורים הוא פירוב הלבנות - לבנות הכל בני"י,
 דאיש ורעהו, העשיר ואביון ועד לכל הפוסט יר וכו',
 ומודגש זה בעבירות ישנה זו רי"ד באדר - אל ביום שהזכרל בו כי טוב
 - טוב לשמים ולכריזה גם יחד,
 וכידוע שי' השם כריזה - שהו כולל גם יאף הרחוקים בו"נ שלכן נקראים
 בשם כריזה בעלמא,
 ויה"ר אשר יעשה כאו"א מאתנו בתוככי כלל בני"י בכל האמור ומהוך שמחה,
 וכשרם שבכלל נצפוינו מסוכנס אדר - להרבות בשמחה,
 וכיוון שצווי זה (בטאר ציוויי התורה) הוא גם לשון הכמחה - מהי'
 השמחה כריבוי והטוב כריבוי והשלום כריבוי -
 כי בכל הדברים הכללי הגדולים דפורים, ובמיוחד הוא נו"נ ויהי"א אך טוב
 לישראל - בשב הנהגה והנהלה.
 וכמו שליהודים היהנה אורה ושמחה וששון ויקר (בכל הפירושים) כימים
 ההם ביום הזה - כן מהי' לנו.
 בברכה - בקשר ימים החולות - לשנת
 הצלחה בגו"ר

ז

הוספה: לפנינו צילום משטר דולר מקופת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, כחלק ממאה דולרים שנתן הרבי לרב צבי לידר על מנת שימכור כל דולר במאה דולר בעבור בניית בית כנסת בעיר לוד, ובקניית הדולר תהיה ברכה לעשירות.

הרה"ח ר' שלום ווייס רכש את אחד מדולרים אלו, ולאחר שלא ראה שינוי במצבו הכלכלי, שאל על כך את הרבי ביחידות. במענה על כך השיב הרבי: "ווער זאגט אז עשירות מוז זיין בגשמיות?" [=מי אמר שעשירות חייבת להיות בגשמיות?].

וב"ה, שניים עשר ילדיו עוסקים בשליחות הרבי בעולם ובשדה החינוך.

כס"ד

נסח ברכת כ"ק אדמו"ר זצ"ל
מ'אבאלו"ם

הכסף הוא מקלט מ"ח ב"ק אדמו"ר זצ"ל ונלקח ל"ה ב"ק ז"צ
ב"ח ה"ל ב"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל
יתכונן בעשירות. מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל מ"ל

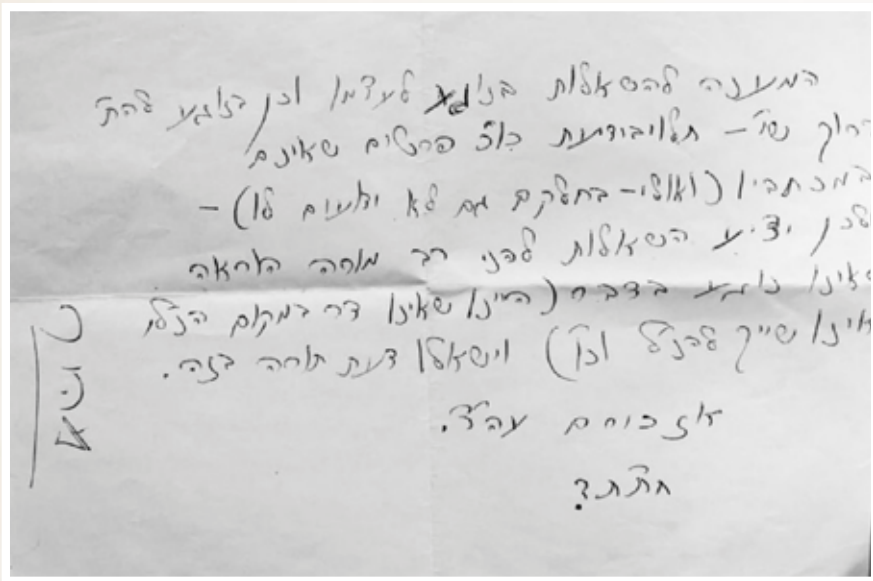
ת"ת ש"כ"ו ח"ב"ד. ל"ד. אר"י ישרא"ל

ה

הפצת המעינות:

בשנת תשכ"ה למד הרה"ח ר' גרשון שי' בורקיס - סב החתן - בישיבה תיכונית בקרית שמואל. עוד בבחרותו בעת היותו בישיבה, השפיע על בחורים רבים לעבור לישיבות בהם לא לומדים 'לימודי חול'.

לפנינו מענה לסב החתן על כמה שאלות ששאל את רבינו בנוגע לאחד ממושפעי ישיבה שהתקרב לתורת החסידות. רבינו השיב במענה 'מהיר', וזה לשון קודשו:

"י"ז אלול התשכ"ה.

מהיר

המענה להשאלות בנוגע לעצמו וכן בנוגע להת' ברוך שי' - תלוי בידיעת כו"כ פרטים שאינם במכתביו - (ואולי בחלקם גם לא ידועים לו) - ולכן יציע השאלות לפני רב מורה הוראה שאינו נוגע בדבר (היינו שאינו גר במקום הנ"ל ואינו שייך להנ"ל וכו') וישאלו דעת תורה בזה.

אזכירם עה"צ.

חת"ת?"

ר"ד מ'יחידות' זקני החתן

הרה"ח ר' גרשון של ורעייתו מרת פנינה שת' בורקים

בשנת תשמ"א עמל סב החתן על הוצאתו לאור של ספר תהלים-כיס (בגודל 4:6), הדבר היה נחשב באותה התקופה לדבר מורכב מבחינה טכנית, ולבסוף עלה בידו. הרבי ראה בהדפסת ספרי קודש בפורמט כיס חשיבות מרובה, בעיקר בכדי להנגישם לחיילים ואנשי צבא, וכפי שאנו עדים מיחידות זו שנרשמה בשעתה:

"המזכיר ביקש לא למסור לרבי ישירות את הספר התהילים מהדורת 'כיס' אלא להעביר בצורה מסודרת דרך המזכירות לפני היחידות.

באמצע היחידות הרבי הוציא את התהילים מהמגירה שבחדרו הק' ושאל "אזוי גייט דאס?" [=איך הולך בעניין מכירת הספר], ועניתי "ברוך ה'..."

הרבי התייחס אל הדפסת הספר ואמר: "איך האב גהערט איז גייט גוט אין צבא" - [=שמעתי שהספר הולך טוב בצבא].

באותה התקופה לא מכרנו את ההוצאה הזו לאנשי הצבא והבנתי שהרבי מרמז שיש להפיץ את הספר בקרב החיילים בצבא.

לאחר מכן הרבי שאל האם ראיתי חומשים בגודל זה, ועניתי שראיתי סידור וחומש. הרבי שאל האם ראיתי חומש עם רש"י בגודל זה ועניתי שלא. הרבי אמר "איני יודע בדיוק אבל ישנו כזה חומש".

ובאמת מצאתי לאחר זמן חומש עם רש"י במהדורת כיס בהוצאת עפעשטיין, לא באותו גודל אבל טיפה יותר גדול וגם כן מהדורת כיס".

מבצע מזווה:

במהלך שנות הלמ"ד הכריז הרבי על חלק גדול מעשרת המבצעים, הרה"ח ר' גרשון בורקיס - סב החתן - נטל חלק ניכר בפעילות זו בקרב היהודים באה"ק כחלק מתפקידו כחבר הנהלה בצא"ח בעיר לוד.

בין התעסקותו במבצע מזווה שאל את דעת רבינו האם כדאי להשקיע במבצע זה ב"כמות" קביעת המזוזות או שמא דוקא ב"איכות" המזוזות עצמן: "כחבר הנהלה בצא"ח בלוד, אני מארגן כמעט בכל יום שישי טנק למבצע נש"ק ברמלה. במשך השבוע יוצאים מספר זוגות של אברכים למבצע מזווה. אני אישית קובע מזוזות במקומות רבים, רוב המזוזות שאני מתעסק עמם הם כתובים על קלף משוח, אך כידוע אינן כה טובות, האם להמשיך להשתמש עמם או רק מזוזות הכתובות קלף בלתי משוח?"

מענה כ"ק אדמו"ר:

"בנוגע למזוזות דנו בזה כבר פעמים רבות, האם להעדיף כמות על האיכות. כי הרי המזוזות על קלף משוח זולות יותר ומזוזות על קלף בלתי משוח יקרות יותר ובכלל רצוי לשאול בזה רב מורה הוראה וההוראה תהיה לתקופה זו."

בחתונה הנפלאה בא"ת בלונדון, אנו מאושרים, כמעט
 בכל יום שיש לנו אתכם למהפך נשק - הורמלה,
 המשיק השקום יוצאים מספר זוגות של אנשים
 למהפך מוצלח - אנו אישית קובע מוצלח דמקומות
 רבים, רוב המוצלח שאנו ממסך למי רמ
 כמובן של קול מלות, אך כיצד אינן כה טובות.
 האם להשיק להשיק עמם או רק המוצלח הכמובן
 על קול קול משהו

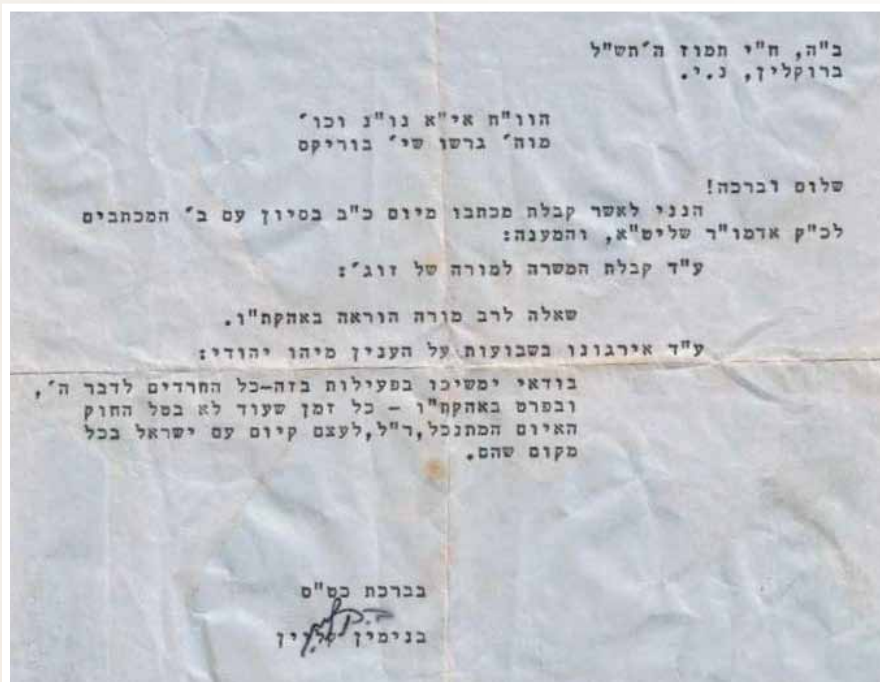
מלון בית ארבע הנוסף למסוג - צנו ככה כפר כמעט כיום,
 אם להפוך כמות של הוינות. כי כפי מוצלח על קול משהו זוגות יום
 מוצלח על קול משהו יקווה יותר וקול רצון לשלם כפי כי מורה
 יום כי מהימנה נסדרה לתקופה זו.

מיהו יהודי - וקבלת משרת הוראה

לפנינו מענה מכ"ק אדמו"ר לזקני החתן - הרה"ח ר' גרשון שיל' ורעייתו מרת פנינה שתיל' בורקיס, אודות הצעת עבודה במשרת חינוך שקיבלה סבת החתן בבית ספר ממלכתי-דתי מעורב באזור מגוריה, בשעה שהיתה הצעה נוספת ללמד בתיכון בית-יעקב שהיה בריחוק מקום.

על כך השיב רבינו באמצעות מזכירו: "שאלה לרב מורה הוראה באהת"ו".

בהתוועדות חג הפורים בשנה זו - "תש"ל" - החל רבינו לעורר אודות תיקון חוק מיהו יהודי, בתקופה זו החלו חסידי חב"ד בארץ ובעולם בקמפיין להגברת המודעות על הסכנה הגדולה שבחוק. סב החתן נטל חלק בפעילות לתיקון החוק וכתב על כך לרבינו שהשיב:

"בודאי ימשיכו בפעילות בזה - כל החרדים לדבר ה', ובפרט באהת"ו - כל זמן שעוד לא בטל החוק האיום המתנכל, ר"ל, לעצם קיום עם ישראל בכל מקום שהם".

מכתב כ"ק אדמו"ר לסב החתן ר' חיים שלמה מקלר ע"ה
במענה לשאלתו אם לעזוב את מקום מגוריו ומשפחתו בקונטיקט
בכדי לנסוע ללמוד בישיבה באה"ק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacnth 3-9250

מחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
8th of Adar 2, 5727
Brooklyn, N. Y.

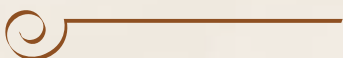
Mr. Chaim Shlomo Mackler
2525 Amsterdam Ave.
New York, N. Y. 10033
#211

Greeting and Blessing:

I received your letter of the 3rd of Adar 2. May G-d fulfill your heart's desires for good in all the matters about which you write.

You ask my opinion in regard to your intention of continuing your Yeshiva education in Eretz Yisroel, and if your motivation is right, etc. It surprises me that you should have any doubt about it, for it is undoubtedly a good resolution. You should dismiss all doubts from your mind and prepare yourself suitably for real Torah study with devotion and diligence, and then actually apply yourself to the study of the Torah, Toras Chaim, with Ahavas HaShem and Yiras HaShem. This would be not only in your own best interests, but also in the interests of your family, inasmuch as a Jewish family is like one body, and a benefit to one part of the body is a benefit to the whole body. It would especially be of benefit to your parents. For one who is preparing to take Semicha, it is surely unnecessary to elaborate on the obvious.

As for your questioning of the possibility of the presence of certain motivations "Shelo lishmo" - you surely know the ruling of the Torah that one should always engage in the Torah, even "Shelo lishmo" since eventually you will come to do so "Lishmo".

-תרגום חופשי-

ב"ה ח' אדר שני, תשכ"ז

ברוקלין, נ.י.

מר חיים שלמה מקלר

2525 אמסטרדם אוועניו

ניו יורק, נ.י. 10033

#211

שלום וברכה:

קיבלתי מכתבך מג' אדר שני. יה"ר שימלא הקב"ה משאלות לבך לטובה בכל הענינים שהנך כותב עליהם.

הנך שואל לדעתי בנוגע לכוונתך להמשיך את לימודי הישיבה שלך בארץ ישראל, והאם המניע שלך הוא נכון וכו'.

מפתיע אותי שיש לך ספקות בזה, מאחר שללא כל ספק זהו פתרון טוב. עליך להסיח מדעתך את כל הספקות, ולהכין עצמך כנדרש ללימוד תורה אמיתי במסירות והתמדה, ואז להתמסר בפועל ללימוד התורה, תורת חיים, עם אהבת ה' ויראת ה'.

זה יהיה לא רק הטוב ביותר עבורך, אלא גם עבור משפחתך, הואיל ומשפחה יהודית היא כגוף אחד, ותועלת לחלק אחד של הגוף היא תועלת לכל הגוף.

זו תהיה תועלת במיוחד להוריך. כמישהו שמתכוון לקבל סמיכה, בודאי מיותר להאריך במובן מאליו.

בנוגע לתהייה שלך לגבי האפשרות של מניעים נוספים קיימים "שלא לשמה" {להמשיך את לימודי הישיבה בארץ ישראל}, בודאי אתה מודע לפסק דין התורה "לעולם יעסוק אדם בתורה אע"פ שלא לשמה", שכן בסופו של דבר תגיע לעשות כן "לשמה".

יב

הוספה: בקשר עם שנה זו - שנת "שמיטה" ושנה "מעוברת", מובא בזאת אגרת קודש (מכתב כללי-פרטי) לסב החתן - הרה"ח ר' גרשון שי' בורקים בביאור מעלת השנה:

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hymenith 3-9250

זמ מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

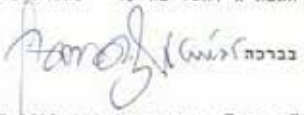
ב"ה, מובאי שבת, ב' דר"ח אדר ראשון
שנה השביעית, ה'תשל"ב.
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ כו'
מרה"ח גרשון שי'

שלום וברכה!

נאמר הנני קבלת השכתבותך

כבר נדבר כמה פעמים במשך השנה ע"ר נקודה המיוחדת של שנה זו -
שהוכנה וכמה פעמיני" קטורים ביום השבת:
כל השנה כולה - שנה השביעית - עלי" נאמר שבת שבתון ירי' לארץ
שבת להוי',
ראש השנה, שבו נידונים ונקבעים מאורעות כל ימי השנה - חל להיות
בשבת,
ר"ה לדא"ח אשר הנחילונו אבותינו הק' וצוקללה"ה ג"ע זי"ע והיא
היא תורת הכת"ש ז"ל - ים כסלו - חל להיות בשבת,
יום הסתלקות של נשיא דורנו - כ"ק מו"ח ארסו"ר - יו"ד שבט - חל
להיות בשבת,
ובתיוחה שנת מעוברת - הרי ראש וחולת חדש העבור - חל להיות בשבת.
והנה ענין העיבור בכללותו - שעל ידו משלימים את החסר (במספר הימים -
ביחס לשנת החמה) במשך שנים העברו וגם מוסיפים כמה ימים על ימי שנת החמה.
ענין יום השבת הוא - מנוחה ועונג וכמשי"ג וקראת לשבת עונג וכל פעולות
האדם בו ועניניו ה"ה מהור' עונג ובאופן דעונג.
וה"ר שבתג"ל יעורר את כו"א, בהוככי כלל ישראל, ועד שיצליח למלאות
את כל החסר במשך כל ימי חייו ולהשלימו ולהוסיף עליו, הלוך והוסיף ואור
וע"ס הציוני להלך אחר פרוחיו של הקב"ה שמהם וצדקתך אלקים עד מרום
בו' וסתהפכות הארץ גו',
האריך בעניני מרום (חום"ג) ובעניני חחום (עוה"ז הגשמי והחומרי ממש
שאינו חתונ לפשה טטנו),
ולעשות כ"ז מהור' מנוחה ועונג אמתיים,
ערי נזכה בקרוב ממש לגאולה האמתית והשלימה עליו" נאמר: בטובה ונחת
חושעון.

בברכה

נ.ב. ז"ע נקבל ככתבו מאד"ח אדר והפ"ג שבו יקרא בעת רצון עה"ג הק'.

Chaim B. Halberstam, JEM 9/5/18

שער

ויקרא שם המקום הזה

במזוזות

סקירה מקיפה על היהס של כ"ק אדמו"ר
להוצאת הספרים "מחניים"
שע"י סב החתן הרה"ח ר' גרשון שי' בורקיס

"כל דבר שמוסיף בענין חינוך ודאי שהוא דבר רצוי.."

בתקופה בה היה סב החתן אברך צעיר, חש במחסורם של ילדיו הקטנים בספרי ילדים המבוססים על מקורות יהודיים ברוח 'ישראל סבא' שיונגשו בכלי נאה ומותאם לילדי ישראל. בשנת תשל"ז הגה סב החתן את הרעיון להוציא לאור סדרת סיפורי צדיקים המותאמים במיוחד לילדים.

ביחידות שנמשכה כ-13 דקות העלה זאת בפני כ"ק אדמו"ר להתייעצות ובקשת ברכה. במהלך היחידות הביע הרבי שביעות רצון רבה מהרעיון ונתן את ברכתו הקדושה יחד עם עצות שונות להצלחת ההוצאה. בין היתר הורה הרבי, שמכיון וכעת ישנם שינויים מערכתיים בקשר לתוכן המועבר לילדים באה"ק (באותה שנה היו חילופי שלטון בממשלה, ומונה לתפקיד שר החינוך אדם שומר מצוות), כדאי להתייעץ עם הגורמים בדבר באה"ק. לאחר היחידות חזר סב החתן לאה"ק והחל מתעסק בהדפסת והפצת החוברות. את החוברות, כמובן, שלח ראשית לרבי שעודד את העניין ושלח את ברכתו.

ניתן לשים לב לחשיבות הרבה שייחס הרבי להוצאת הספרים שמאז החל סב החתן לעסוק בהדפסתם, נוסף לו תואר קבוע במכתבי הרבי אליו: "עוסק בצ"צ".

לפנינו ר"ד שכתב סב החתן הרה"ח ר' גרשון שי' בורקיס מהיחידות הראשונה:

סב החתן: "האם להוציא ספרי ילדים מצויירים המבוססים על מקורות הגמרא וכו' וסיפורי חסדים?"

מענה כ"ק אד"ש:

"בנוגע למה שאתה כותב על הדפסת ספרי ילדים כיון שיש כבר ספרי ילדים רבים (שיצאו לאור או בשוק) ואפילו באם התוכן אינו מתאים כל כך, אבל כיון שיש ספרים כאלו ובהדפסה יפה ונייר יפה צריך להתעניין אצל מומחה בעניין זה (ולהוציא ספרים בצורה יפה עם נייר טוב וכו'). ובכלל כל דבר שמוסיף בענין חינוך ודאי שהוא דבר רצוי ומועיל ויש להתעסק בזה. כמו כן צריכים להתעניין ולהתייעץ במשרד החינוך בנוגע לתוכניות שלהם, שודאי עכשיו הן ישתנו. צריך לראות שהספרים יתאימו לתוכניות שלהם החדשות, שיהיה בצורה יפה, וגם להתייעץ עם מומחה המבין בזה, און דאס איז דער א גוטער זאך" (זהו דבר טוב).

מיד לאחר היחידות החל סב החתן לפעול להוצאתם לאור של סדרת הספרים על פי ההוראות שקיבל ובברכת כ"ק אדמו"ר.

העבודה החלה בהתייעצות עם המומחים בדבר - על פי הוראת הרבי - בנוגע לתוכנם של הספרים, הציורים וצורת הדף. ועד לפרטים קטנים כעובי הדף ואיכותו, כדברי הרבי ביחידות.

בהמשך הדברים פנה הרבי אל סבת החתן ושאל:

"האם יש לך קשר עם נשי חב"ד בסניף דכאן, כיון שאתם נשאים עוד שבוע?"

ולאחר מכן הורה הרבי להתעניין מהנעשה בארגון 'נשי ובנות חב"ד' בניו יורק ולהעביר לשם רעיונות מהארץ, וגם לקחת משם רעיונות לסניף הארגון באה"ק, ולראות שזה יהיה "אויף א שיינעם אופן" [=באופן יפה].

כמו כן הוסיף הרבי הוראה מיוחדת:

"להתמסר לכל ילד ולכולם יחד". ובירכם "שתבשרו טוב בכל מה שכתבתם ותזכו לראות מילדכם א חסידשע נחת, מכל אחד מילדכם ומכולם יחד".

לבסוף הורה הרבי לסב החתן בנוגע למה שכתב ב"עבודתו העיקרית" בעשיית מבצעי הרבי, שידגיש את התוספות האחרונות במבצעי הרבי שנוספו באותו הזמן: 'מבצע תורה', 'מבצע מזוזה' ו'מבצע צדקה'.

...

בהמשך ליחידות, פנתה סבת החתן לארגון נשי ובנות חב"ד בניו יורק, וביקשה מהם מידע וחומרים מודפסים, כהוראת הרבי. באותם שנים הדפיס הארגון חוברות צביעה לילדים בנושאי יהדות ומבצע נש"ק. סבת החתן התרשמה מהרעיון, ואכן, כשחזרו זקני החתן לאה"ק החלו לעסוק בהדפסת חוברות צביעה לילדים שעסקו בערכים יהודיים ומבצעי הרבי.

"הפצה מקסימלית און וואס מערער.."

בשנת תשמ"א העלה סב החתן בפני הרבי ביחידות את פרטי הפעולות בדבר ההוצאה לאור, להלן ר"ד מאותה יחידות שארכה כ-5 דקות:

כ"ק אד"ש: מי מתעסק עם ההפצה של הספרים?

סב החתן: בארץ מתעסק בזה אריה קוסטינר.

כ"ק אד"ש: האם הוא מוכר ספרים?

סב החתן: הוא מוכר ספרים וגם מפיץ ספרים.

כ"ק אד"ש: ולו אין קשרים עם חו"ל?

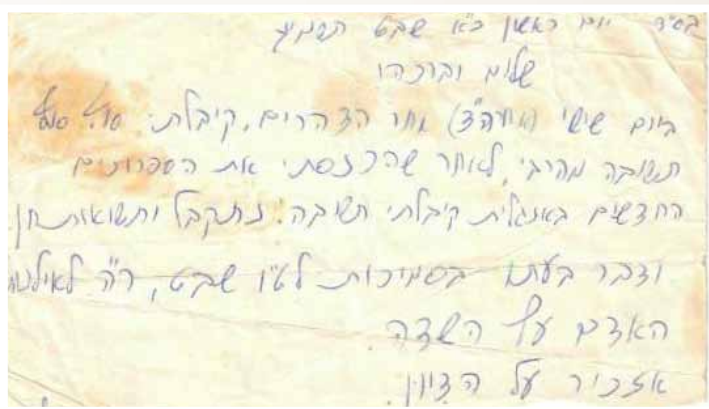
סב החתן: עדיין לא קשרים כל כך חזקים.

כ"ק אד"ש: וכשהיית כאן ניסית לעסוק בנידון?

סב החתן: כן, אך עדיין לא מצאתי.

כ"ק אד"ש: "כיוון שזהו דבר טוב צריך לדאוג שתהיה הפצה מקסימלית, ס'איז א גוטע זאך און מ'דארף מפיץ וואס מערער [=זהו דבר טוב, וצריך להפיץ זאת כמה שיותר] וזה יבוא במשך הזמן. וכל העניינים שהינך מזכיר שתזכו לראות מכל הילדים חסידי נחת וכו' ומגדל אלע קינדער לתורה לחופה ולמעשים טובים, ואני נותן לך דולר בשליחות מצווה שאם תרצה תחליף את תמורתו לצדקה".

לאחר מכן בירכני כ"ק אד"ש בשאר העניינים אודותם כתבת.

עם הוצאתם לאור של הספרים הראשונים, הם נשלחו לכ"ק אדמו"ר, ובכל פעם נתקבלו אגרות ומענות קודש מיוחדות בנוגע לשליחת הספרים, ולהלן אחדים מהם:

מענה מי"ט שבט תשמ"ב בנוגע לספרונים חדשים שתורגמו לאנגלית: "נתקבל ותשואות הן
ודבר בעתו - בסמיכות לט"ו שבט ר"ה לאילנות, האדם עץ השדה. אזכיר על הצינור".

מענה מחודש אלול תשמ"ב: 'נת' ות"ח ודבר בעתו - בימי הסליחות והרחמים בטוב הנראה
ונגלה והמלך בשדה ומקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם כו'. אזכיר
עה"צ".

במכתב הבא מי"ג ניסן תשמ"א, השיב רבינו על משלוחם של חמישה ספרונים חדשים. רבינו
הוסיף בכתב ידו הק' על המכתב את מספר הספרונים שנשלחו:

"ז"ע נתקבל המכ" מיום כה ניסן והחמש ס' [ספרים] ות"ח".
ובחתימת המכתב הוסיף רבינו בכת"ק: "להצלחה ולבשו"ט".

במכתב נוסף מחודש אלול תשמ"א השיב רבינו על משלוח הספרונים החדשים שיצאו לאור
(כשהוסיף תיקונים בכתב ידו הק):

וזוגתו תי' מאשר הנני קבלת המכ' וכן החוברות ות"ח ת'ח".

במכתב מיוחד מיום י"א ניסן תשמ"ג מאשר רבינו את קבלת החוברות החדשות שיצאו לאור, יחד עם הוספה (לאחר זמן) על קבלתן של חוברות נוספות:

מאשר הנני קבלת המכתב והפ"נ וכן החוברות ותח.

נ.ב. נתעכב המשלוח וזה עתה נתקבל מכתבם מיי"ב אייר וחוברות המצו"ב ות"ח.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחוס מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, י"א ניסן ה'תשמ"ג
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה גרשון שי
ודוג' חי'

שלום וברכה!
מאשר הנני קבלת המכ"י וכן החוברות, ות"ח.
לקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי להג כשר ושםח ולחירות אמתיה, חירות
מדאנות בגשם ומדאנות ברוח - בכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובסוב לבב.
ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו
תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם וכמסך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג

נ.ב.
נתעכב המשלוח וז"ע נתקבל מכתבם מיי"ב אייר וחוברות
המצו"ב ות"ח

במכתב נוסף מחודש אב תשמ"ג כתב רבינו בראשיתו
וזוגתו תי "מכתבו והחבורות והפ"נ נתקבלה[ו], ות"ח".
ובחתימת המכתב הוסיף רבינו בכת"ק: "להצלחה ולבשו"ט".

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

יום מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
הרה"ק אייסקערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ג"ה, יום השלישי, שהוכפל בו כי טוב,
פי שופטים ושופרים התן לך בכל שעריך,
שלטים לחודש מנחם אב,
ראש חודש אלול, היחשמי"ג,
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח הו"ח אי"א גו"י עוסק בצ"צ כ"י
מו"ה גרשון ט"י
שלום וברכה
מכתבך נתקבל וחי"ח.

ובעמדנו בהתחלת ימי רצון אלה, ובלשון חז"ל מה הראשונים ברצון אף אחרונים ברצון -
ונצטוונו בשרשתנו, פרשת שופטים ושופרים התן לך: תמים תהי' עם הי' אלקיך - כולל הפירוש
נפש האלקיה ונפתי"ב, הגוף והנפש גם יחד, עיי' הגברת הנפש על הגוף, ועד שתהי' הנפש עיקר
והגוף טפל,

ופשיטא בהנוגע לחיי הנפש, שהם קיום התורה ומצותי', עליהן נאמר כי הם חיינו ואורך ימינו,
הרי עת רצון דלמעלה מוסיפה בחוקף רצון האדם למטה - למלאות רצון השם בהאמור - בחורה
עבודה (תפלה) וגמי"ח (מצות) כדבעי,

ובכדי לקיימן כדבעי - צריך כל אחד "לחת" בתנהגותו יום יומית "שופטים" - חני"ד דנפשו
האלקית שיפסקו הדין ויורוהו ברור איר עליו להתנהג וגם "שופטים" - הרצון וההענוג דנפשו
האלקית, שאז ודאי שיקיים פסקי השופטים האמורים,

ובאופן דמוסיף והולך במשך כל ימי החודש,
ובפרט שאמר חז"ל אשר אלוי"ל ראשי תיבות - אני לדודי ודודי לי. "דודי" זהקדוש ברוך הוא,
ארהב עמו ישראל, הקטנים עם הגדולים, ורוצה בטובתם בכל.

ונמצא הוא "בשדה" - עם כאו"א תיכף בתחלת עבודה היום, עוד קודם שנכנס ונעשה (גם בגלוי)
בן עיר, עיר אלקינו,

ובלשון הכתוב: אלקים נצב בעדך א-ל, דקדם ואתי.

ומברך את כאו"א בברכה המימה, בגשמיות וברוחניות גם יחד, ועד אשר בלשון הכתוב: נחלתו
(- מידו המלאה הפתחה הקדושה והרחבה) יאכלון, השם הוא נחלתו כאשר דבר לו,
ועד לקיום הברכה העיקרית, אשר לה מצפים ומקווים כל היום בכל יום,
אולה האמפית והשלימה על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו ממש.

בברכה כתיבה וחתימה טובה
דודי גרשון ט"י

במכתב שלהלן משנת תשד"מ אודות ברכה להריון סבת החתן, הוסיף רבינו בשולי המכתב (ובכתב ידו הק'): "נ.ב. הספרים נתקבלו. ות"ח".

בורקיס - לוד

<p>RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch 770 Eastern Parkway Brooklyn, N. Y. 11213 493-9250</p>	<p>מנחם מענדל שניאורסאהן <u>ליוכאוויטש</u> 770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ. י.</p>
---	---

בי"ה, ט"ו כסלו תשד"מ
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נוי"ב וכו'
גרשון שי'
וזוג' תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות מצבה,
השי"ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל ותלד
זחוי"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכה

נ.ב. הספר נתקבל, ות"ח.

הפ"נ שבמכ"י יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מוי"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בחלוקת דולרים

בז' תשרי תשנ"ב עבר סב החתן אצל הרבי בחלוקת דולרים לצדקה, והגיש לרבי שניים עשר ספרונים חדשים שתורגמו לרוסית ויצאו לאור. הרבי בירך על כך ושאל את המזכיר מה מניין הספרים, המזכיר ספר וענה "צוועלף". הרבי לקח שניים עשר דולרים ונתן לסב החתן "כיון שעל ספרים צריכים לשלם", ו"שיהיה בשעה טובה".

מספר שבועות לאחר מכן, בחנוכה תשנ"ב, שוב עבר אצל הרבי בחלוקת דולרים והגיש לרבי ספרים חדשים מתורגמים לרוסית. הרבי ספר באצבעותיו הק' ושאל כמה ספרים יש כאן? סב החתן ענה "שמונה" והרבי נתן שמונה דולרים לברכה והצלחה.

Levi Fridin, JEM 159309

Chaim B. Haberstam, JEM 67564

שער
בהצרות
קדשנו

יומנים ומכתבים בפרסום ראשון מרשימות סב החתן
שנשלחו אליו ע"י חבריו משנות האור מהנעשה בחצרות
קדשנו המתפרסמים כאן לראשונה

♦ פנימי ♦

מהגרות וכמובן פירמידות הראשים האדומות והמיוזעות, וכל הפרטים והתיאורים שהם נראים כפרי הדמיון נהפכו לנחלת המציאות. התמונה ממש הכילה את כל הגוונים והשרטוטים - מילאה את כל הרקע, קשה לתאר אבל לכם ודאי קל לשחזר.

יום ה' - יום ו', עש"ק פ' "נצבים". כל העת נשאלה השאלה האם תתקיים התועדות; כן? לא? כן? לא? ובשעה 10 בבוקר נתקבלה התשובה: כן!. והרש"י, איזה רש"י? פרק ל' פסוק י"ד (רש"י המכיל ו' מילים נו... זה כבר לא פלא התרגלנו לניסים כאלה).

התועדות רגילה ב-1 וחצי לערך, הצפיפות שוב.. על האחרונים נתוספו אלו ממונטריאול ומערי השדה, וסתם 'עמך' שהחליטו הפעם ודווקא הפעם (שהרי ברוב עם הדרת מלך) לפקוד אותנו בביקור. ובכן התוצאות הגופיה ספוגה והמעיל שאך עתה יצא מהמכבסה התחנן לביקור נוסף, ההמשך לא קשה, ובכן עשו זאת בעצמכם, ועד כאן בדחי רבנן.

ובאמת אין בדברים אלו גישה רצינית לחודש הנ"ל, שכן אעפ"י שכך היו פני הדברים בכ"א מראי' חיצונית במראה הכללי, אולי ה' אפשר לראות זאת מעט, ח"ו, כמשעשע. אך דוקא כאן הרצינות והכובד ראש היתה נחלת הכלל. ולכן היה מוטב לשנות אף איתי את הסגנון.

חודש תשרי תשכ"ט

ב"ה יומן תשרי, לשנת: ה' תפילין, שבת, כשרות, טהרה ["ובגימטריא יקרע שטן"].

נכתב ביום ה' לאחר ר"ה,

לידידי היקרים: החביב והנחמד, הנעים... גרשון, וכמוהו לא חסיר ולא יתיר שלום וברכה, כוח"ט מיותר להעיר שאלו רשמים ונקודות לבד, ובמילא הקדמה ופתיחה במעלת הראי' ובהפלגה מן השמיעה אין לה מקום בכאן, ובכן ישר ואקווה שיהי' גם לענין מוצש"ק פ' "כי - תבוא". ב-1 לאחר חצות, סליחות דיום א' באולם הגדול למטה, הקהל עצום. התחילו בניגון של "אבינו מלכנו" [אגב, מאז, במנין הרבי וביחוד בב' ימי ר"ה, בכל התפילות - קדמה להם הפתיחה בניגון הנ"ל] ובסיום הסליחות הורה הרבי לנגן "רחמנא דעני" ולאחר שהרבי יצא המשיכו בריקוד ומתוך התלהבות בניגון האחרון. הסליחות כל יום בשעה - 7, הסדרים כרגיל.

כ"ג וכ"ה אלול הרבי הלך לציון ואמר קדיש. ביום רביעי (לפני ר"ה) היתה קבלת פנים חמה לקבוצות מאנגלי' ומא"י עם כל הטקס המקורי וכו'. תפילת מעריב עם הרבי הצפיפות בזאל הקטן נוראה (כמו ב' קופסאות סרדינים). אחר התפילה דומי' קצרה שהופרה מיד ב"הושיעה את עמך" [בהוראת אד"ש כמובן] הניגון ממש "ניחר"

דברים שלא בגדר תפקידו לאומרם, אלא כיוון שאין מעיר ומעורר עליהם ובגלל חשיבותן וכו'. היתה זו מעין שיחת מוסר על התנהגות הבח' בתפילה ובייחוד במנין שלו, שלא מתפללים ומביטים כה"ז בו, ועוד רואים זה באופן של כבוד, ובייחוד מפליאים לעשות אלו העולים על דרגשים וכסאות וחושבים שיתפסו רמזים בהנהגותיו, בעוד שאת הדברים הפשוטים והמפורשים כגון תפילה כדבעי למהווי, לימוד, וכו' אין מקיימים. והמשיך בחריפות מעט (בלי קפידא) שדווקא אלו האחרונים לא פגש בלימוד, וכן החילול ביה"כ הנובע מהתנהגות זו (וכאן עבר לבעה"ב) וכן באי סדר והניקיון, והדיבורים בשעת קה"ת והתפילה שלדעת כמה פוסקים יש לנהוג בו כקדושת בימה"ק, ומזה לומדים בתי כנסיות אחרים ומכש"כ וק"ו ("אם כך זה אצלי", התבטא, וכו'), ועוד נקודות רבות בנוגע לזה. שיחה שנגעה מאד ללב וחבל באמת שהיו צריכים להיאמר ע"י כ"ק אד"ש.

ערה"ש: תפילת מעריב מאות מאות מילאן את 770 ונדמה שכמה שיורחב האולם א"פ לא יורחב לקהל, [אגב פרטים על האולם עצמו על צורתו שהשתנתה ובקצרה ככל האפשר, הקירות כוסו ע"י דיקטים כמערכו של האולם ובאותו אופן העמודים את התקרה התלולה מילאו בלוקים (לבנים) כבדים שאף הם כוסו ע"י פלטות לבנות, כן

ובכן אחורנית שוב, לש"פנצבים. ההתוועדות אמנם קצרה והשיחה אף היא קלה וזאת כנראה להקל על האורחים (בהתוועדות הראשונה), השיחה נשלחה בכ"א אכתוב נקודות מספר. השיחה הראשונה מעניני דיומא, על כללות הפרשה המשמשת הפסק "בין כי תבוא" לר"ה שאעפ"י שהקללות המקור הוא מחסדים נעלים יותר, עכ"ז נקודת הבקשה היא שיהיו גלויים שזהו כללות ענין ההפסק, שהוא קבוע מדי שנה ושנה. נקודה ב' (באותה שיחה) הפסק זה, אעפ"י שתפקידו כנ"ל לשמש הפסק בין "כי תבוא" לר"ה, אבל זה גופא שהוא הפסק זהו עפ"י התורה וממילא צ"ל שלא סתם הוכנסה פ' זו שתשמש כהפסק לבד אלא ודאי יש לה קשר עם החג. ומכאן עבר להסבר הפ' אתם נצבים היום כולכם דקאי על ר"ה (כמבואר בלקו"ת), נצבים הוא עני' היציבה האיתנה - נקודת היהדות, האידישקייט המעמידה את היהודי איתן [שכן לא נאמר ל' עמידה אלא "נצבים" ("נצב מלך"')] וכו' וכו'.

מספר פעמים הפסיק כאן בהתרגשות ובייחוד שהובא הסיפור הידוע עם המיטעלער רעבע ואדמוה"ז (ראה לוח היום - יום ב"ז אלול) התרגש ביותר ושמעתי שהזיל דמעות, וכן בברכות בסיום השיחות עצם את עיניו הק' וחתם בהתרגשות.

שיחה ב': איני זוכר איך עבר לגוף הנושא אבל בכ"א אמר בפתחה שאעפ"י שאלו

פרושה על הפדינות, הראש הרכון עליהם וכך כשלוש, ארבע דקות וכ"ז על רקע השקט, ולעיתים נראה רעד ברור מבעד לטלית, והי' זה נורא!!!

הפסוקים הבאים (עדיין לפני הברכות) נאמרו בהרגשות פחות בולטת לחוץ אך העיניים הדומעות והרצינות הנסוכה על הפנים לא הפיגו את המתח וההתרגשות, השופר השחור נראה עדין - אך התקיעות חלקן עלו בקושי וביחוד התרועה התקשתה במילוי תפקידה, לא כן התקיעות ד'מיושב' היו חדות וברורות כולן, וכן האחרונות לבלבל את השטן, כולן היו באופן חד וחלק. הייתי במקום מרוחק ממקום מושבו של כ"ק - כך שלא אוכל להעביר לכם פרטים מדוויקים יותר, (למעשה הראשונים אף הם עמדו רחוק מאד מד' אמותיו, וזאת בהשפעת השיחה וכן בהרחקתם ע"י הגבאים)

ההליכה לבריכה הקטנה ["תשליך"] ביום ב' שש חמישים לערך התוועדות דסעודה ג', הותחלה (בהוראת הרבי) בניגונים "אבינו מלכנו", "הושיעה את עמך", ו"ופרצת" בליווי הרעבע בעינים עצומות ובנענוע בידיו בחזקה ומתוך אמירת 'לחיים'.

הותקנה תאורת ניאונים מלאה ומזגני אוויר שהופעלו לראשונה, כל הנ"ל מאצילים ומשרים אווירה מכובדת יותר לבנין, ועכ"ז אל לכם לחשוש לפגיעה ח"ו באווירה ההיסטורית של בימה"ד דליובאוויטש החסידיים, הריהוט הישן וכן הרווח התלול המחבר את שני חלקי האולם (שמי יודע אם יעלה על מאן דהו לסיימו) וכן עוד פרטים טכניים קטניים (פכים קטנים - שדשים אותם בעקביהם) לא מטעה את העין ולא נותנת מקום לפגיעה בערכים ובארכיאולוגי החסידית].

התפילה (מעריב) כנ"ל, הותחלה בניגון "אבינו מלכנו" (ב' פעמים חזרה) כשבקשה המופנת בניגון זה - החודר ונוקב את הלב - בוקע מפיות מאות א"א שלא ימשיך את ההשפעה הרצוי'.

בבוקר התפילה ב10. רבים באו כשעתיים לפנ"כ ואמרו תהילים. ההפטרה (שמואל א' א' חנה ופנינה) ע"י כ"ק נאמרה תוך כדי בכיות, וביחוד בקטעים הראשונים של תפילת חנה "שפתותיה נעות וקולה לא ישמע" וגו' - נבלע אף קולו הק' והבכיות גברו [ובאולם לא היתה תזוזה כלל ואף הפעוטים הפסיקו משום מה לצעוק], וההתרגשות באולם היתה גדולה, וכך בפסוקים שלאחריהם.

ביום ב' גברו הבכיות בהקדמת הפסוק "לדוד מזמור" (לפני התקיעות), וכשהטלית

אכתוב לך בקצרה על החדשות מהיום שבאנו לכאן.

הגענו ל-770 בשטעומו"צ ביום ד' ט' ניסן בשעה 7 וחצי בערב, כ"ק אד"ש היה אז בחדרו. בשעה 1 וחצי לאחר חצות זכיתי לראות בפעם הראשונה את תאר פני כ"ק אד"ש, עמדנו אז בחדר שלפני 770 ואד"ש הסתכל עלינו וחשבו שיגיד כמה מילים עבורינו אבל למעשה לא היה כך. למחרת ברכנו ברכת הגומל ואד"ש הסתכל על כאו"א מאיתנו במבט חד.

בשבת הגדול היתה התוועדות, תחלה היה מאמר ד"ה "החדש הזה לכם", ב' שיחות בנוגע לשבת הגדול למה הוא נקרא "גדול". סוף שיחה ג' ותחלת שיחה ד' היתה אל הקבוצה שלנו, אד"ש אמר שלא באנו לראות את ה"מה רבו ומה גדלו מעשיך ה'" של נ"י. אלא להוסיף בלימוד התורה. להזכיר את פס"ד הרמב"ם ובפרט שהבטיחו בארה"ק שבאים רק בשביל ללמוד (כידוע היה מברק מאד"ש להנהלות הישיבות באה"ק, והתוכן היה שברור שהקבוצה שבאה הוא רק בשביל ללמוד נגלה וחסידות ולהתנהג בהתנהגות חסידותית, והיה גם טלפון מחודקוב בענין זה שידברו עם כ"א בפרטות, וכ"א לפני שקיבל את הכרטיס הבטיח שיתנהג כתוכן המברק ומסתמא לזה היה כונת אד"ש). ותבע שישבו מיד

אור ליום ב' כ"ח ניסן התש"ל לידידי ר' גרשון שי' שלום וברכה!

אחדשה"ט בגו"ר הנני בא בזה לקיים הבטחתי ולכתוב לך מה נעשה "בבית חיינו". ראשית אודיעך כי מצאתי בקשתך ומסרתני את מה שבקשת שאמסור מחדשות דכאן, יש הרבה מה לכתוב וכיון שאני לא יודע ממה להתחיל אכתוב קודם את החדשות של היום, ואח"כ לפי סדר הימים מאז שאני נמצא כאן.

היום בשעה 6 וחצי בערך נכנסו לחדרו של אד"ש משלחת של התאחדות הרבנים בארה"ב, ור' שמחה עלבערג עורך "הפרדס" נשאר שם אחרי שכולם יצאו, והוא יצא מהחדר 8 ורבע בערך. לפי השמועות כאן אד"ש דיבר איתם בנוגע לענין מיהו יהודי, שבזמן האחרון הרבי מדבר על זה הרבה מאד. בכל ההתוועדות שאני הייתי כאן דיבר על הענין, הזה ורואים במוחש איך שהענין מאד נוגע לרבי (אכתוב לך לקמן את תוכן השיחות).

ב1 ורבע נכנסו ליחידות כללית הקבוצה שחוזרת לאה"ק, והיו שם כ-10 דקות. בין השאר אמר להם הרבי שרוב הקבוצה ילמדו בתורת אמת וחלק בקרית גת, ושישמרו על סדרי הישיבה ואז יוכלו לתבוע גם מהמשגיחים ומשפיעים שגם הם ישמרו על סדרי הישיבה, ונתן לכל אחד 50 דולר. אלה החדשות שהיו פחות או יותר היום ועכשו

בהתוועדות הרבי גם דיבר ברמז בנוגע למיהו יהודי קודם הזכיר הפסוק: "כל בן נכר לא יאכל בו", וההוראה היתה שיש כאלו שרוצים להכניס גויים לארה"ק ומעכבים עי"ז את הגאולה לרגע או כמה רגעים. בליל שביעי של פסח התוועד דוד רסקין ושתה הרבה יין, ודיבר על ענין התהלוכה והיו אז הרבה גילויים, ההתוועדות נמשכה עד שש וחצי בבוקר.

ביום חמישי התוועדו דזייקאבסאן, שלום מרזוב ודוד רסקין, וחלקו מהמצות.

השבת היתה התוועדות עד אחרי השעה חמש, שיחה ראשונה היתה בנוגע לשבת מברכים אייר, שחודש אייר הוא מיוחד מכל החדשים שכל יום בו יש מצווה - ספירת העומר. ודיבר בענין מולד הלבנה, ראש חודש, שזה ביום רביעי, קרוב לכמו שהיה בריאת העולם ושזה זמן מסוגל כיוון שזה כמו מולד הלבנה בפעם הראשונה. היה מאמר בניגון שיחה ד"ה וספרתם לכם. היתה שיחה בנוגע למיהו יהודי שהיה רב אחד שאמר שענין הגיור ישאר עפ"י הלכה, רק לעולים מרוסי' יוכלו לעשות גיור רפורמי, ומיד אחרי שאמר דברים אלה באו מטוסים רוסיים לתעלת סואץ. שעד עכשיו היו באים רק מטוסים מצריים, ואחרי שנתנו זכות לגויים רוסיים להיכנס לארה"ק מיד באו מטוסים רוסיים ורואים בזה ענין ההשגחה פרטית, והיה בזה גם אריכות הדברים.

ללמוד ולא ידחו לאח"כ, והיה בזה אריכות הדברים ומפני קוצר היריעה אי אפשר להאריך.

שיחה על רש"י פרק י"ד פסוק י"ד, אגה"ת פרק י"א ושמח בנוגע למיהו יהודי, ואד"ש אמר (כוונתו היתה למפד"ל) שלדעתו אסור עפ"י הלכה לשבת בממשלה שמחוקקת חוקים כאלו, ויכול להיות שזה עניין של "ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות", שכל הענין שישבו בממשלה עד עכשו הוא בכדי שכשיחוקקו חוק כזה יצאו מהממשלה וכו' וכו'. בסוף ההתוועדות התחיל כ"ק אד"ש לשיר "על אחת" ועשה בידיו הק', וכך היה גם כשהלך לביתו אחרי מנחה.

בליל א' דפסח לא נתנו רשות לעלות לסדר של הרבי, אבל כשפתחו את הדלת ל"שפוך חמתך" היו כמה חבר'ה שנכנסו. בליל ב' נכנסו לסדר הקבוצה שנוסעת לארה"ק ו"בשפוך חמתך", הרבי רמז שיכניסו גם את השאר וכל אלה שהיו ב-770 עלו למעלה. אני גם הייתי למעלה בליל א' דפסח אחרי הסדר היה דבר מענין, הרבי הלך לביתו דרך קינגסטון עוו להכנס ליוניון סט, והחברה הלכו אחרי הרבי ושרו "פרזות תשב ירושלים" והרבי עשה בידיו הק' עד אמצע יוניון סט. בליל ב' דפסח היתה התוועדות משעה 1 וחצי עד 4 וחצי מקוצר היריעה לא אוכל לכתוב לך את תוכן השיחות, מהתוועדות זו כבר יצא 'הנחת התמימים'.

הוא בידי, כפי שהוזכר בהתוועדות הקודמת הענין שרבא אמר טעות הוא בידי. (לגבי מיהו יהודי הזכיר אז אד"ש את רבא שאמר טעות היא בידי, ואם רבא היה יכול לחזור, אז ודאי שרבנים בדורנו שהיו עד עכשיו בדעה לא נכונה יכולים לומר כמו רבא).

אני נאלץ לסיים ואקווה לקבל ממך מכתב עם חדשות מארה"ק בגו"ר גם יחד בברכה ידידך. אני עוד חי, ולהתראות פה ב770 בקרוב ממש

בהתוועדות זו היתה שיחה לצעירי אגודת חב"ד לרגל 15 שנה להתייסדותה, הרבי נתן להם על הראש על המחלוקת שהולך שם, שאם כשאחד שחושב שחברו יקרב יהודי אחד יותר ממנו כבר מפריע לו שהוא לא יהיה הכי גדול, והוא עושה חשבון יש שישים רבוא יהודים, אזי זה שהוא יפריע לשני לעסוק בהפצה, יהיה ששים רבוא חסר אחד. והרבי אמר שהדבר מצער ביותר וכו' וכל הלשונות שיש בזה (אלו היו דברי אד"ש).

שמעתי שבין משלחת הרבנים שהיתה היום אצל אד"ש היה גם ר' משה פיינשטיין. ביום חמישי בערב ה'י' יחידות להאורחים שבאו לפסח עד השעה 5 ורבע בבוקר. באם ידוע לך מיהו הרב שהרבי התכוון אליו השבת תכתוב לי, כי כאן אין ידוע מי הוא זה.

היה גם דבר מענין באחש"פ הרבי דיבר על השיר "האפ קאזאק" עם ביאור והזכיר את השפולער זיידע וכו' וכו', ואמר שהוא חושב שהסבא משפולי ור' לייב שרה'ס זה איש אחד, ובשבת זו אמר בהתוועדות כי כמה אנשים הכניסו לו פתקים בענין זה, אם זה כן אחד או לא, ואמר אד"ש שלדעתו זה אדם אחד כי לשניהם קראו ר לייב ועל שניהם מסופר שבאו תלמידי המגיד, ואותם סוגי סיפורים וכו' וכו'. אבל אני לא בטוח בזה, רק כך נראה בעיני ואם יבוא אדם מהימן ויביא הוכחות שזה לא כך, אחזור בי ואגיד טעות

ב"ה אור ליום ה' ח' תשרי תשל"א לידידי
גרשון שי שלום וברכה!

אחדשה"ט קבלתי את מכתבך אני לא זוכר לפני כמה זמן, ות"ח על החדשות שהיו בו ואקווה שתמשיך בהם, והזמן לא היה גרמא לענות לך ועמך הסליחה. כרגע מקבל הרבי ליחידות ומחכים שיצא למעריב ובזמן הזה אני כותב לך מכתבי זה.

אני מתאר לעצמי שזכית להיות אתמול בשידור מההתוועדות בכפר חב"ד, שמעתי כאן שהיה קהל חלש מאד. מה הסיבה לכך? מתי יפסיקו להיות אלטע חסידים?..

עכ"פ איך היה השידור? האם שמעו טוב? אחרי השיחה האחרונה ניגש לייבל גרונר לחדקוב ואמר לו שסידרו שמארץ ישראל

הוסיפו עוד שולחן בהתוועדות במקום שהרבי יושב כלומר שהרבי עכשו לא יושב על השולחן הארוך אלא על שלחן קצר יותר בצורה כזו שרש"ג נראה ברור באופק ולא דוחפים אותו, ומשני צידי הרבי לא עומד אף אחד ומענטליק עומד אחרי רש"ג.

מהגילויים דר"ה יש הרבה מה לכתוב אבל אתה כבר ראית פחות או יותר את הסדר כאן בר"ה, בתקיעות גופא כשהרבי שם את הטלית על הפני"ם כמעט ולא היו בכיות. במפטיר ביום הראשון היו בכיות נוראיות ממש, ובמפטיר ביום השני גם היו בכיות אבל הרבה פחות מהיום הראשון. בהתוועדות דר"ה שרו בתחלת ההתוועדות "כי אלוקים יושיע ציון" ואד"ש עמד על רגליו ורקד. הרבי חילק את שני החלות שהיו על השולחן, ובאמצע שרקד הסתובב לאחוריו וזרק למישהו חתיכת חלה, ובכלל היתה התוועדות שמחה מאד. כוס של ברכה חילק אד"ש לאחר ההתוועדות בשבת. את תוכן השיחות משבת בודאי שמעת ממה שמסרו אתמול בשידור.

אתמול אחרי ההתוועדות היה שמח כאן עם המשטרה, כל השמחה התחילה מדבר קטן המכונית של הרבי נסעה ברמזור אדום והשוטר שעמד בפניה רצה לעצור את המכונית אבל יודל המשיך ולא שם לב אליו. ואחרי שהמכונית נסעה החברה התחילו לצעוק על השוטר למה הוא רצה

יגידו לחיים, באמצעות הטלפון כפי שהרבי אמר לפנ"ז בשיחה וחדקוב ניגש מיד ואמר את זה לרבי, ומיד הפסיקו לשיר והרבי הסתכל לכיוון החלון של החדר של חיים ברוך (משם נערך השידור), הרבי חיכה איזה זמן ועדיין אין קול ואין עונה כי חדקוב ניגש מדי מוקדם לרבי, עוד לפני שהספיקו להכין את האמצעים הדרושים לכך, והרבי הסתכל און געשמיכלט, ואמר: "נו, זאגט "ויהי נועם"". והסתובב לכיוון הזקנים ואמר: "עס שטיט אז ווען דער שופר בלאזט נישט זאגט מען ויהי נועם". אבל אף אחד לא אמר כי חשבו שהרבי לא התכוון את זה שיגידו, הנה לפועל אח"כ אמר הרבי פעם שניה "נו, זאגט "ויהי נועם", אבער דעם גאנצן פסוק". ושוב שרר שקט והרבי המשיך להסתכל לכיוון החדר וכמעט כל הזמן חייך, ואמר פעם שלישיית "זאגט "ויהי נועם" סאיז (דאך) א דין אין שו"ע", ואז אמר ר' יהושע יוזביץ שעמד ליד החלון את כל הפסוק בקול רם והרבי חייך, ומיד אח"כ שמעו את קולו של איצקה "לחיים מוליק" "לחיים מוליק", כי הוא רצה לדעת אם שומעים אותו ומוליק לא יכל לענות לו כי הרבי חכה כל הזמן והיה שקט, וממש לבסוף נשמע קולו "לחיים לחיים לחיים לחיים" ארבע פעמים, וכשהוא אמר לחיים הרבי היה רציני וחשבו שהרבי יגיד משהו, אבל למעשה הרבי הזכיר לאלו שצריכים לברך ברכה אחרונה שיברכו ברכה אחרונה.

אחרי כמה שעות, וצריך להיות עוד איזה משפט. בקיצור, שמח כאן עם השכנים והמשטרה, לכולם עושים משפטים והם עושים לנו משפטים. הרבי יצא למעריב לפני כמה דקות בשעה 12 ורבע. ז"ע שמעתי ששמאל ריבין נכנס הערב ליחידות, ואד"ש אמר לו יישר כח על השידורים שהוא אירגן ושזה צריך להיות דבר קבוע ושידבר בעניין זה עם המזכירות וועד המסדר, ואולי צריך לדבר גם עם חברת הטלפונים.

אחד מפריז שנכנס הערב ליחידות שאל את אד"ש בענין הזקן שלפעמים הוא יכול להפריע, ואד"ש ענה שיש מקומות שזה היום במודה.

לאחר התרת נדרים אמר אד"ש "יישר כח, מזאל דערלעבין איבער א יאר כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה" ואסיים בגמר חתימה טובה שנה טובה ומתוקה.

מסיבה נתעכב המכתב עד עיו"כ אחר חצות, לפני כמה דקות היתה הברכה שאחרי מנחה והי' ממש מורא'דיק ברכה, ואכתוב לך עד כמה שאני זוכר: "דער אויבערשטער זאל געבין א כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בטוב הנראה והנגלה למטה מעשרה טפחים כיוון שמיד אחרי יומיים של ראש השנה בא מיד יום השבת שאז בשובה ובנחת תוושעון וכל מלאכתך עשוי' וכך ג"כ יום הקדוש הינו בשבת שיחשב אפילו טרחה קלה של יהודים לדבר גדול ועצום ונפלא מאד

לעצור את המכונת של הרבי, והוא צעק חזרה ופאתום התחילו צעקות ששמעו אותם עד 770 וכל הקהל שהיה בהתוועדות יצא לרחוב לפנה של קינגסטון, והשוטר ראה שהוא נכנס לעסק ביש קרא לתגבורת משטרתית ומיד הגיעו כ-20 ניידות משטרה עם אזעקות וכו' ורצו לפזר את החברה, ולא הלך להם והתחילו להתפרע ורצו לאסור כמה חברה והתחילו לתת להם מכות, והחברה נתנו מכות לשוטרים ומענטליק הסתובב מבולבל ורצה לפזר את ההפגנה ולא עלתה בידו. עד שליבל גרונר הגיע והרגיע את השוטרים.

מעשה דומה היה בליל שבת האחרון אחרי תפילת מעריב זרק איזה ילד גוי בקבוק, וישראל שם טוב הכניס בו מכות רצח ממש עד שכל עצמותיו נשברו והילד קרא לאביו והוא הביא איתו כ-200 גויים ואנ"ש לא יכלו ללכת לבתייהם והתחילו מכות וכו' וכו', והביאו תגבורת מהמשטרה למעלה מ-20 ניידות ושני אוטובוסים עם שוטרים, ובדיוק אז יצא הרבי מחדרו ללכת הביתה ועמד והסתכל כ-3 דקות על המתרחש בפינת קינגסטון - איסטערן פארקווי. אני עמדתי אז בחצר של 770 כי הייתי צריך ללכת אחרי הרבי, והרבי הסתכל כמה פעמים לכיוון החצר, וחשבנו שהרבי ישאל מה הולך שם, אבל למעשה לא שאל. למעשה אסרו כמה חברה משלנו במשטרה, ושחררו אותם

המתח היה כאן גבוה, כי הענין היה בספק אם יצא כ"ק אד"ש לפאראד והיתה סברה שהמכתב שהרבי הוציא הוא במקום זה שהרבי ידבר בפאראד, ובכ"ז עבדו כאמור בלי לאות להכין את כל העניינים. במוצ"ש עבדו כל הלילה ולפנות בוקר התחיל לרדת גשם שוטף, וברור שזה הוריד את המצב רוח, אבל בשעה 8 הגשם פסק אבל היה מעונן מאד, בשעה 9 וחצי התחילו הילדים להגיע במודעות היה כתוב שיהיו 25 אלף ילד ובמזג אוויר שכזה התכוננו לכל היותר ל- 2000 ילד.

אבל למעשה הגיעו ב"ה בלי הגזמה 7500 ילד ברור שאם מזג האויר היה יותר טוב היו מגיעים למעלה מ-10.000 ילד.

בשעה 9 אד"ש בא ל- 770 ונכנס דרך המדרגות שהובילו אל הגינה שבצד ימין של 770 כי בחצר עמדה הבמה, ובשעה 10 ורבע יצאה הודעה שאד"ש יצא בשעה 11 לפאראד. אין לתאר את השמחה שהיתה כאן לשמע בשורה טובה זו, וכך היה. הילדים עמדו לרוחב הכביש של איסטערן פארקוואי, המשטרה סגרה לתנועה את כל הכביש. אד"ש יצא בשעה 11 ודיבר כ- 45 דקות, אחר השיחה אמר אד"ש שיעבירו את השיחה כמה שיותר מהר לארה"ק, אבל כיון שאני לא בטוח אם השיחה הגיעה גם אליך, אכתוב לך את תוכן השיחה.

ושזה יביא ברכת הוי' בבני חיי ומזוני רויחא ושהגלות תסתים בקרוב ובימים האחרונים של הגלות שעוד נספיק שיהיה 'ובכן תן כבוד השם לעמך תהלה ליראיך' וכו' ושיהיה 'שמחה לארצך וששון לעירך' שזה ירושלים ובימים האחרונים שעוד נשאר לגלות שיתקנו את מה שהחסירו בתורה עבודה וגמ"ח עד שנגיע לגאולה האמיתית והשלימה אמן כן יהי רצון" זה בערך תוכן הברכה ובלי אחריות. עכשיו שמעתי שהברכה לבחורים תהיה במקום בגעה"ת בזאל למעלה.

בס"ד יום ב' י"ט אייר התש"ל ל"ד בעומר לידידי ר' גרשון שי' שלום וברכה

אחדשה"ט קיבלתי היום את מכתבך, ואחרי הגילויים שהיו אתמול אני לא יכול שלא לענות לך מיד, בוודאי שמעת שהיו כאן ספקות אם אד"ש יצא לפאראד כי היו שמועות שאד"ש אמר שיצא רק אם יהיו לפחות 20 אלף ילד, אבל בכ"ז עבדו כאן קשה מאוד לארגן את הפאראד ואת כל העבודה עשו רק בשבועיים האחרונים, ובמשך השבועיים אד"ש הוציא שני פתקים למארגני הפאראד, ובי"ג אייר יצא מכתב כללי מיוחד לתלמידים ותלמידות העובדים בפאראד (ודאי קבלת מכתב זה) דבר שעודד מאד את העבודה ובקיצור

דווקא בימים אלו שרצו לעשות הקלות לגויים מרוסיה רצו לפתוח את הדלת לרוסים ואז נכנסו הרוסים שהיו כל הזמן בשטח, ולא נכנסו ורק עכשיו נכנסו. ועוד יותר רוצים להגיד שזה מתאים לדיני השו"ע וכו' וכו', ועל זה אומר הרמב"ם תשובה מועלת ברגעא חדא, וכ"א שיכול להיות לו השפעה צריך לבקש בתחנונים לאלו שידם בדבר, שיגידו ברבים שהם מתחרטים ושהשרים היושבים בממשלה יצאו מיד עד שהחוק יתבטל, והדבר צריך להיות יום קודם ושנה קודם, ואפילו רגע קודם כי זה נוגע בדם יהודים. כי כל רגע שהחוק קיים נופלים יהודים ששומרים על ארץ ישראל והגבולות. ואפילו שחייל לא נהרג אלא נפצע אז הקב"ה בוכה על כך שאחד מבניו נפגע בודאי יעשו את זה מה שיותר מהר והיה בזה אריכות הדברים. אח"כ הרבי אמר את הפסוק "כי אלוקים יושיע ציון וכו'" והציבור כל מילה ומילה.

בזמן שאד"ש עמד על הבימה כשהילדים עברו, עלה לשם אחד מגדולי המחנכים בברוקלין ואמר לאד"ש איך עושים פאראד לילדים ביום כזה הרי בכל רגע יכול לרדת גשם, ענה לו אד"ש אז נדחה את הגשם למחר, וכך היא המציאות אתמול לא ירד גשם והיום יורד כל היום גשם. אד"ש עמד כל הזמן עד שכל הילדים עברו ונפנף להם בידי הק', לאחר שכל הפאראד עבר,

בתחילה דיבר אד"ש על מעלת לימוד התורה ובפרט על מעלת לימוד התורה אצל ילדים, וכמו שזה בפרשת השבוע "אם בחוקותי" שזה צריך להיות בדרך חקיקה, שאז זה לא יכול להימחק. ואח"כ כתוב "תלכו", שצריך להיות הליכה מחיל אל חיל, וכמו"כ בנוגע למצוות, ושהם צריכים להיות דוגמא לאחרים וכו' וכו'. אח"כ דיבר אד"ש בענין 'מיהו יהודי' שלאחרונה קמה צרה גדולה שאף פעם לא היתה כזו צרה אצל יהודים, שרוצים להגיד על הגויים שהם יהודים שתורת אמת אומרת שהם לא יהודים, אז מאיזה סיבה שתהיה היתה טעות ולא תיקנו אותה בזמן הנכון, אבל כיון שהקב"ה מבטיח "כמעט אויביהם אכניע" שאם רק יעשו תשובה אז הקב"ה יקבל אותה, וזה גם קשור בפרשת השבוע וכו', וכפי שראינו לפני שלש שנים בל"ג בעומר שאז התחילו במבצע תפילין שזה הציל אלפי אלפי יהודים שבזכות זה חיים עד היום ועוד יאריכו ימים ושנים, אז ודאי שעכשיו ימשיכו במבצע הזה, ואדרבה באופן של "תלכו" יותר ויותר. יותר משנתיים וחצי היה המצב שקט, לפעמים היו קורים תקריות אבל לא באותה צורה כמו שזה עכשיו אחרי שהתחילו לפני כמה חודשים תקריות חמורות יש כאלו שרוצים להגיד שזה מצד דרכי העולם, וע"ז אמר הרמב"ם בהלכות תענית שמתי שקורה איזה דבר ליהודי זה הכל בהשגחה פרטית, ולכן בא המצב הזה

שטארק געקאכט, שבאו והכריחו רבנים להסכים לחוק הזה, ולא רק זה אלא שאמרו שזה ניצחון לדת, וזה הרי דבר שהוא שקר מוחלט זה רק הרס לאידישקייט. ואח"כ שראו שגויים תוקפים בגשמיות את ארץ ישראל בצורה שלא היתה כמוה אמרו שכך זה דרך העולם, וע"ז אומר הרמב"ם ומסביר את הפסוק "ואם תלכו עמי בקרי" - שבזמן שאומרים שזה דרך מקרה ומנהג העולם הוא, אז חוץ מזה שזה לא אמת, זו מידת אכזריות והם אכזריים על דם יהודי שנשפך בגבולות הארץ. ועד כדי כך למה שקרה ביום שישי האחרון שהרגו ילדים שעוד לא הגיעו לגיל בר- מצווה, אד"ש אמר אני ניסיתי לסדר בעניינים בחשאי שלחתי מכתבים אבל כיוון שזה לא הועיל מוכרחים לגלות האמת ברבים, שכל הצרה הזאת באה רק מצד הימין, אלו שצריכים להגן על הדת והדבר ברור שאם הם יצאו מהמשלה החוק יתבטל, וכל רגע שהם יושבים בממשלה הם אכזריים ממש על דם יהודי שנשפך. ואם הם בעצמם לא יצאו מהמשלה הסוף יהיה שיזרקו אותם משם, כי הם הולכים בדרך שקר הם אומרים שזה מתאים לדיני השו"ע שזה שקר מוחלט, וכיון שהם הולכים בשקר יראו שאי אפשר לסמוך עליהם עד שיזרקו אותם מהמשלה. ולא יהיה דבר נורא אם הם יתפטרו מהמשלה כי כבר היה לעולמים, שפעם היה מעניסטער ואח"כ הנהיה

התחילו לרקוד על המדרכה שממול הבימה עליה עמד אד"ש, ואד"ש הורה בידי הק' להכנס לריקוד. וכך היה כמה פעמים וכל הזמן עשה בידי הק'. כעשר דקות רקדו אי אפשר לתאר את גודל השמחה והריקודים שהיו אז. אחרי שאד"ש נכנס לחדרו נסעו כולם לפארק, ושם היה עוד גילוי באמצע שהרב גוטניק מאוסטרלי דיבר לפני הילדים נראתה מכוניתו של אד"ש מחוץ לפארק, הרבי עמד שם עם המכונית כעשר דקות ואח"כ נכנס לפארק עם המכונית ונסע לכל רוחב הפארק, והורה לשיר "ופרצת" ועשה בידי הק' תוך כדי נסיעה, משם נסע אד"ש לאוהל, ועוד לא תמו הגילויים דל"ג בעומר.

אד"ש חזר מהאוהל בשעה 8 ועשרים ואמר להרב חזקוב שאחרי מנחה תהיה התוועדות. מיד התחילו טלפונים לכל אנ"ש ותוך עשר דקות הגיעו מאות אנשים ל-770, ובשעה 8 וארבעים ירד אד"ש להתוועד. בתחלה נתן שני בקבוקים משקה למארגני הפאראד שיחלקו על המקום, אח"כ היתה שיחה בנוגע לל"ג בעומר מאמר ד"ה 'להבין ענין הילולא דרשב"י', ואח"כ היתה שיחה בנוגע למיהו יהודי, בהמשך למה שדובר בבוקר שאז לא היה הזמן המתאים לדבר בחריפות כי זה היה בחוץ, אבל אי אפשר להשאיר את העניין בלי לגמור אותו ובפרט שזה נוגע לפועל, בשיחה זו היו מילים חריפות מאד און דער רבי האט זיך

השבעות, ואד"ש יצא ללוותם ועמד כעשר דקות לפני הפתח של 770, וכשהאוטובוס התחיל לנסוע ראו שאד"ש ממלמל בפיו ואומר דבר מה. באותו יום נסע אד"ש לאוהל.

ביום שני בערב נכנס ליחידות גרשון יעקבסון כתב ידיעות אחרונות ובין השאר אמר לרבי שיש כאלו שאומרים שבעוד זמן קצר הרבי יפסיק לדבר בעניין מיהו יהודי, ואז המפד"ל יוכלו לשבת בממשלה באין מפריע. אמר לו אד"ש שאם לא יספיק מה שהוא דיבר עד עכשיו הוא יפעיל "תותחים" חדשים נגדם, ויגלה סודות על מה שהם עוללו בעניין זה עד שהם יאלצו לצאת מהממשלה.

בחג השבועות אמר אד"ש בליל הא' מאמר ד"ה ויהי ביום השלישי וכו' במשך כארבעים דקות, ולמחרת הייתה התהלכה לבארא פארק, וכשחזרו אמר אד"ש להרב חודקוב "עס זאל זיין בחוקתי תלכו - שתהיו עמלים בתורה ובפרט אצל תלמידי הת' ושיתקיימו כל הברכות עד 'ואולך אתכם קוממיות'".

במוצאי שבועות הייתה התוועדות עד שעה שתיים בערך. שכחתי לכתוב שבסעודה בבוקר ביום הב' התחילו לשיר את הניגון החדש על המילים "כי אלוקים יושיע ציון" וכו' בודאי כבר שמעת אותו. ואד"ש שאל מי חיבר את המילים לניגון הזה ואמרו לאד"ש הבחורים מכאן, און דער רבי האט זייער

אויס מעניסטער. וכל יום שעובר זה מידת אכזריות כי היום היה קורבן אתמול היה קרבן וביום שישי כמה וכמה קרבנות מילדי ישראל שעוד לא הגיעו לגיל מצוות, וברור שזה שהם נהרגו זה רק בעוון הסביבה. וברגע שהם יצאו מהממשלה ודאי הם יפעלו שיבטלו את החוק.

בקיצור היה בזה אריכות הדברים לבסוף סיים אד"ש בפסוק "כי אלוקים יושיע ציון וכו' ואוהבי שמו ישכנו בה" בפועל ממש. הרבנית שתח' אמרה לפני שבוע לבנימין קליין שהרבי נחלש בגופו ממש מהבעיה הזו של מיהו יהודי, לא נותר לנו לקוות אלא שהעניין יסודר בקרוב ממש, וברור שזה ימנע קורבנות ודם יהודי ולנח"ר כ"ק אד"ש. אני מסיים את מכתבי כי כבר אין לי כוח לכתוב נדמה לי ששאלת במכתבך איך הסתדרה עבודתנו ב-770? העבודה הסתדרה ב"ה על הצד היותר טוב ונקווה שיהיה אך ורק טוב בברכה.

בס"ד יום ה' י"ד סיון התש"ל לידידי ר' גרשון שי' שלום וברכה!

אחדשה"ט בגו"ר מכתבך נתקבל אתמול ות"ח על החדשות שבו ואקווה שתמשיך גם להבא בדיווח חדשות מהארץ. ביום שלישי בערב חזרו האורחים מאנגליה שבאו לחג

לליובאוויטש? ויש עוד דבר פשוט מאוד, שאם ישאלו את זה שדוגל לקיום החוק הקיים של מיהו יהודי, אם הוא רוצה שבנו או בתו יתחתנו עם אחד כזה שהתגייר בגיור רפורמי, הרי זה דבר פשוט שהוא לא יסכים לכך. וא"כ מדוע הוא רוצה לקיים את החוק הזה? ובוודאי יפרסמו את הדבר, ובדרכי נועם אם בשמי או שלא בשמי. אד"ש אמר כאן כמה פעמים שאפשר להגיד בשמו או שאם יותר טוב שלא בשמו, ובוודאי שאם יהיו דברים אלו יוצאים מן הלב יהיו נכנסים אל הלב ויתקבלו על לב שומעיהם.

אח"כ אמר אד"ש "ינה של תורה' על רש"י, שרש"י אמר בפסוק אחרי זה "יברכך-שיתברכו נכסיך" "וישמך-שלא יבואו שודדים וכו'" שאם תהיה הדעה שמה שכבשו באה"ק את השטחים הוא מתנה מהקב"ה אז יהיה ה"וישמך", שהקב"ה ישמור על השטחים אבל אם לא חושבים שזו מתנה מהקב"ה אז יכול להיות שיבואו שודדים ויגזלו מהם.

אד"ש גם אמר כאן שיש פה דבר מעניין שבדיוק בשבוע שקראו פרשת בחוקתי שרש"י אומר שם "ונפלו איש בחרב רעהו", בדיוק אז התחילו המהומות בינם לבין עצמם, וכנראה הכוונה על מה שקרה בירדן. אני מקווה שחדשות הנ"ל יספיקו לע"ע ואסיים את מכתבי בברכת "כי אלוקים יושיע ציון ויבנה הרי יהודה וישבו שם

הנאה געהאט. בהתוועדות בערב שרו את השיר הזה ואד"ש קם מלוא קומתו ועשה בידיו הק' והיה ממש מורא'דיק, ובדוגמת זה וביתר שאת היה בעת חלוקת "כוס של ברכה". כל משך החלוקה הרעבע עשה בידיו הק' תנועות למעלה ולמטה ולכל רוחות השמים ובראשו, והיה הרבה פעמים כשניגשו ואמרו "לחיים" אז במקום שאד"ש יענה "לחיים ולברכה" מיז, עשה אד"ש תנועות לזה שניגש בידיו הק', ותוך כדי כך שר "זרע עבדיו" וכו'. יודעי דבר אומרים שאף פעם עוד לא היה "כוס של ברכה" שמח כמו הפעם.

כשאד"ש גמר את החלוקה לפני שעלה לחדרו התחיל שוב לשיר בעצמו "כי אלוקים יושיע ציון". בשבת האחרונה גם הייתה התוועדות אד"ש דיבר על רש"י במדבר ו' כג' ושאל עליו עשרים קושיות, ואגרת התשובה סוף פרק י"א. בשעה ארבע חמישים הביט אד"ש על השעון ואמר כיוון שכבר מאוחר נצטרך לעשות בקיצור, ואח"כ עוד הייתה שיחה של חצי שעה על מיהו יהודי. אד"ש אמר שיש כאלו שאומרים שהם לא רוצים לשמוע מליובאוויטש וואס איז ער איז ניט קיין ליובאוויטשער, אבל הרמב"ם היה לפני שאני נולדתי ולפני שכ"ק מו"ח נולד ולפני שאביו נולד, ואפ"ל לפני שאדמו"ר הזקן נולד. ושיפתח את הרמב"ם בהלכות תענית ויראה מה כתוב בו. מה זה נוגע

שהפעולות שלהם עד עכשיו גם לא היו אי אי גם התעייפו, ולאחר מילים שכאלו התעוררו חבורת אנשים מאנ"ש לפעול בענין והוחלט שתוך הזמן הקרוב צריכים לראות שישלחו מחו"ל מאמריקה ומכל המקומות שיש שלוחים לאנ"ש לפחות רבע מיליון מברקים לממשלה ולמפד"ל שיבטלו את החוק האמור. והחלו בפעולות נמרצות בעניין כמו"כ היו עוד כמה החלטות שונות. ביום רביעי בערב ה' ביחידות משה יפה מהיכל שלמה בירושלים כשעה וחצי, כשהרבי נכנס למעריב הוא היה מול הדלת און דער רעבע האט געשמייכעלט צו אים.

יום ב' אתמול בערב במעריב היה דבר נדיר הרבי נכנס למעריב באמצע ליל יחידות בשעה 45 - 11 והרבי נכנס בלי הסידור רק עם הגארטיל, לייבל גרונר ניגש מיד לרבי כשכבר עמד ליד השולחן ואמר לאד"ש: "דעם סידור" והרבי שאל "וואס" וכך היה פעמיים, ובפעם השלישית אמר אד"ש "נו-נו" ושם את המפתח של החדר על השולחן ולייבל הביא את הסידור. אמש נכנס ליחידות פרופסור וולוול גרין אבל לא שמעתי שום דבר מהיחידות שלו.

בימים אלו יצאה תשובה מהרבי על הדו"ח מהפאראד בל"ג בעומר וז"ל: "ת"ח ת"ח על הבשו"ט הנ"ל ועוד ועיקר - על האחדות וכו'; ויה"ר שתבואנה התוצאות המקוות

וירשוה וזרע עבדיו ינחלוה ואוהבי שמו ישכנו בה", בפועל ממש. שלח את מכתביך מכאן ולהבא לפי הכתובת ב-788 וציין שמי באנגלית בברכה ולהתראות בחצרות אד"ש.

בס"ד יום א' א' תמוז התש"ל לידידי גרשון ש' שלום רב וכט"ס

אחזהש"ט בגו"ר מכתבך קיבלתי ביום ו' אנסה לכתוב את החדשות האחרונות מכאן, ביום ה' נסע כ"ק אד"ש לאוהל וביום ו' נסע עוד הפעם. השבת לא היתה התוועדות כפי שחשבו מראש, באו אורחים ממונטריאול ואנשים לא נסעו לקאנטרי כי חשבו שתהי התוועדות אבל כאמור לא היתה התוועדות.

לפני כשבועיים היה הרב גוטניק ביחידות לפני נסיעתו לאוסטרליה, ובין השאר אמר לו אד"ש על שאלתו האם לעשות הפגנות בנוגע למיהו יהודי, שזה לא ענין של ליובאוויטש לעשות הפגנות אבל בימים הקרובים אני אהיה באהל "און איך וועל זיך דורכריידן מיטן שווער" ואם לא תהיה ברירה יהיו מוכרחים לעשות את זה. בשבוע שעבר התעוררו אנ"ש לפעול נגד החוק של מיהו יהודי לאחר שאד"ש נתן בשבוע שעבר בהתוועדות על הראש לאנ"ש באומרו: שאפילו אלו שעסקו כן נגד העניין הזה כבר גם התעייפו, ואפילו אנ"ש

אותם לחדרו. מאז ועד היום הרצפה פה ב"ה נקייה. אחד הבעה"ב נידב כמה מאפרות והרבה פעמים באמצע התפילה מסתכל אד"ש על הרצפה. בהתוועדות שביום לפני אותו יום ראשון שבת אחרי י"ב תמוז דיבר אד"ש (כנראה ראה שאחד אכל את ציפורניו) באמצע השיחה של אגה"ת שלא לומדים הלכות ולא יודעים שאסור לאכול הציפורנים בשבת ואפילו באמצע השבוע, ואמר שלא יודעים לשמור על קדושת ביהכנ"ס שמתגלגלים סידורים על הרצפה ומדברים באמצע התפילה וכבר דיברו על זה מאה פעמים בתש"י בתש"כ ובתש"ל, וזה עוד לא עזר ומי יודע אם זה יעזור. ואד"ש הוסיף מדוע צריכים לנצל אותו גם לשם, כך האם את זה לא יכולים לסדר לבד, רק הצרה שאין משפיעים ומשגיחים וכו' וכו'. ותאר לעצמך שיום לאחר זה היה צריך אד"ש להתכופף ולהרים לכלוך מהרצפה.

בשבת זו הייתה התוועדות די שמחה, בהתחלה הסביר אד"ש את העניין שחודש אב נקרא מנחם אב שזהו ענין הנחמה שיש אצל יהודים והיה בזה אריכות און זייער געשמאק. אחרי המאמר היה שיחה רש"י במדבר ל"ד ב' ד"ה "זאת הארץ", רש"י אומר לפי שהרבה מצוות נוהגות וכו', ולכאורה למה רש"י לא אומר בפשטות שהציווי של זאת הארץ וכו' הוא בכדי שידעו איפוא הם גבולות הארץ? ב. מדוע צריך רש"י

מהמבצע - בפו"מ ובמשך כל השנה וגדול וראוי ר"ש לסמוך עליו" עכלה"ק.

היום בא אד"ש לקריאת התורה בשעה 2 וחצי וגם יצא למנחה. חדשות מיוחדות אין כאן. בשבוע שעבר יצאו מכאן 5 אוטובוסים לקעמפ, השנה יש ב"גן ישראל" כ-250 ילדים כ". בברכה ולהתראות בחצרות אד"ש ידיך.

**בס"ד אור ליום ג' ב' מנחם אב התש"ל
לידידי ר' גרשון שי' שלום וברכה!**

אחדשה"ט קבלתי בשבוע שעבר מכתבך אני כותב עכשיו את מכתבי זה ב,770 מולי יושב ר' דוד רסקין ומתוועד ובודאי לא יקשה בענין הדבר איך זה שכותבים באמצע התוועדות.

לפני כמה דקות יצא אד"ש מחדרו לנסוע לביתו וכאן בביהמ"ד שרו אחסידישער ניגון כ"ק אד"ש הסתובב לכיוון הדלת והסתכל פנימה און האט געשמייכלט. לפני שבועיים ביום ראשון בערב אחרי מעריב היה כאן מורא'דיקע מעשה, כשגמרו את הקדיש בתרא ניגש אד"ש לכיוון הבימה אתה יכול לתאר לעצמך את המחשבות שעברו בשניות אלו, אד"ש ניגש עד הבימה התכופף והרים מהרצפה פיסת נייר ובדיל סיגריה ולקח

כבר מה שהיה ב-56 שאז חתמו ארבע ארצות שהם אחראים על השלום, ובכ"ז ראו מה שקרה שבפועל, שנאצר עשה באצבעו הקטנה ולא הגדולה וכולם חזרו איש תחת גפנו. ורק לפני שבועיים היה מקרה ששלחו משגיח והם הרגו אותו, אם כן איך אפשר להסכים לתוכנית כזו. בשלושת החודשים האחרונים מפציצים בכל יום בכדי שהם לא יוכלו להוסיף נשק בגבולות ומבזבזים לשם כך מליונים כסף וקורבנות, ואיך אפשר עכשיו להסכים לזה אחרי שראו כמה פעמים הוא לא עמד בדיבורו.

ואותו הדבר בנוגע למיהו יהודי שאין את התוקף לומר המבדיל בין ישראל לעמים. שאלתי אם לא צריכים גיור עפ"י הלכה מדוע צריך לעשות את זה יהודי, שיקחו גוי רציני שלמד משפטים ושהוא ישאל את הגוי אם הוא מתכוון ברצינות ואם הוא יודע כמה מילים בעברית, ואם הוא שמע על אברהם יצחק ויעקב, ואז הוא ייתן לו את התעודה. ובכלל ארץ ישראל היא מדינה דמוקרטית, מדוע אין בבימה"ש העליון שני גויים הרי בארץ יש בערך מיליון גויים, ועפ"י חשבון היו צריכים לשבת בבית המשפט העליון שני גויים, ושהם יתירו גרושה לכהן, ותודה לא-ל שבינתיים לא רוצים לעשות את זה.

ובזמן האחרון נפלו על המצאה מדוע לא יוצאים מהממשלה, כי עי"ז יפסידו כמה וכמה משפחות את פרנסתם. ענית לו שג'

לכתוב ואין נוהגות בחו"ל מספיק שיכתוב הרבה מצוות נוהגות בארץ? ג. בשביל מה האריכות לומר לך מה הגבולות וכו'? אח"כ היה עוד כמה קושיות בד"ה השני בעניין שהפיל הקב"ה שריהם וכו', אמר לו ראה אין בהם עוד כוח, וכאן הסביר אד"ש שגוי מצד עצמו אין לו כוח וכל הכח שיש בו הוא רק מצד זה שביהודי יש כוח והוא נותן את זה לגוי. וזהו המעשה שקורה בזמן האחרון שגויים כופים יהודים שיחזירו להם שטחים, והסיבה לכך כי היהודי צועק כבר 3 שנים מהדלת האחורית ומבקש שיכריחו אותו לעזוב את השטחים, כי כבר אין לו כוח לזה. ועכשיו קמה הצעה חדשה לעשות הפסקת אש ל-90 יום, והם מסכימים לכך. ולכאורה בשביל מה צריכים? בשביל לדבר על שלום הפסקת אש של 90- יום? מה נוגע זה לזה, אם הם רוצים שלום באמת שיחתמו ע"ז ב-24 שעות. ואי אפשר לומר שיאירניג הוא בן אדם שלא יכול לדבר על שלום בזמן שיורים בגבולות כי זה מבלבל אותו, כי רואים שהוא כבר שלש שנים מדבר על שלום בזמן שיורים, ואדרבה בזמן שהמלחמה ביתר שאת דווקא אז הוא בא לדבר בנוגע לשלום. ומה הסיבה שנאצר מסכים לתוכנית רוג'רס כי הוא רוצה להביא לגבולות את הנשק המוכן לו בלוב, וכידוע שיש להם נשק שאפשר להעביר אותו על גלגלים ומיד להציב אותו בגבולות, ומה טוענים עכשיו שיעמידו משגיחים שלא יביאו נשק, ידוע

בתקפה וכ"ז בא כי ויתרו על טלויזיה בשבת, ניתוחי מתים והיתר עבודה בשבת, ויש בזה דבר פלא בזמן שהתירו את כל הדברים הנ"ל עמד יהודי דתי בראש. ועכשיו במיהו יהודי מותר לגלות את כל האמת שכל ההצעה באה מהדתיים.

רב אחד אמר לי שלא אצעק שמבצע תפילין עוזר לחיילים בתעלת סואץ כי זה לא מובן עפ"י שכל, וזה לא כתוב בספר תכסיסי מלחמה. הוא יודע שלמלחמה צריך נשק, אבל שצריך תפילין זה הוא לא יודע, ואם אני אגיד כך אז אם אני אתבע אח"כ מיהודי שיניחו תפילין הוא לא ישמע לי, כי הוא אומר שכן אדם שאומר שמבצע תפילין עוזר לתעלת סואץ הוא אינו מן הישוב ואין מה לשמוע לו. הרב הזה הוא יהודי מאמין והוא למד מסכת ברכות וחגיגה, ושם כתוב "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", והרא"ש מביא וטרף זרוע אף קודקוד וכו'. ובכ"ז הוא לא יכול לתפוס איך שזה עוזר לחיילים אבל אני רואה שזה כך שע"י תפילין עוזרים לחיילים ולכן אני צועק ומכריז את זה.

זהו תוכן השיחות לגבי ארץ ישראל משבת זו ואני מקווה שזה הפעם יספק אותך. בתור מנוי השיחות ובתור מנהל לשעבר ועד להפצת שיחות באת"ה, איך הולך עכשיו מהלך השיחות? האם השיחות המוגהות יוצאות בכל שבוע ובזמן? והאם עוד יוצאים

עברות יהרג ואל יעבור, וזה לא דווקא אם רוצים להרוג אותו אלא אפילו ובמכש"כ אם רוצים לעשות לו דבר יותר קל, ובמיהו יהודי יש את כל הדברים הללו, גילוי עריות זה פשוט כי אם גוי מקבל שהוא יהודי בוינה ששם נהיה המרכז לזה או בקפריסין ואח"כ וכו', זה עניין של גילוי עריות. וכמו"כ יש בזה שפיכות דמים וע"ז ואין להאריך בדבר, שהוא זכותם של ישראל בלשון סגי נהור, ובפרט הזה אפשר ללמוד מ-6 השרים שהם גם יפסידו פרנסתם ובכ"ז הם מוכנים לפרוש מהממשלה. יש עכשיו תוכנית שעוד מחזיקים אותה בגדר סוד שרוצים להחזיר את חברון, שכס ויריחו, רק לא מפרסמים ברבים כי לא רוצים לגרום שערורייה בציבור, ועד שרוצים לעשות את העיר העתיקה לדבר בינלאומי, עד עכשיו היו כמה עזי פנים שעוד צעקו נגד החוק ועכשיו הם השתתקו, מה קרה? נתפנה כסא אחד בממשלה ונהיה משא ומתן שיתנו לאלה שצועקים את הכיסא הזה או סגן שר העיקר שישתקו. שאלתי אותו מדוע הפסקת לצעוק הוא ענה לי שמתנהלים שיחות חשאיות. שאלתי אותו אולי השיחות החשאיות הוא בנוגע לאיזה כסא שיתנו לך, הוא לא ענה לי ע"ז וממילא אין לי מה לענות לו, אין עניני להסתכסך עם אחד ולא עם שנים ולא עם קבוצה שלמה אבל מה שאני יכול לעשות זה לפרסם ברבים שהעניין של מיהו יהודי עומד

הקב"ה בעולמו לא ברא דבר לבטלה" ובודאי שככה זה בתורה ומצוות שכל פרט בהם יש לו כוונה ולפי זה לא מובן מה שהתורה חוזרת שלשה פעמים על מיתת אהרן בפרשתנו ובפרשת חוקת ובפרשת מסעי. וביאר בשיחה ב' שכל דבר יש כמו שהוא עכשיו והעבר והעתיד שלו וה"ה בנדו"ד שהתורה מפרטת במיתת אהרן את העניינים הנ"ל. היה מאמר בניגון מאמר על הפסוק והארץ וכו' ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים, שיחת רש"י פרק י' ו' ז', אגה"ת פ"ג. הרבי הביא אתו להתוועדות את הספר "ליקוטי לוי יצחק" מאביו זצ"ל והוא מבאר שם בפעם הראשונה באגה"ת את פ"ג, והרבי הוסיף ששם כתוב הביאור בקיצור כי ידוע שאז היה קשה להשיג דיו ואמו הייתה עושה לבד דיו מדברים שונים, ולכן כתוב הכת"י בצבעים שונים ובקיצור (האם הספר "ליקוטי לוי יצחק" כבר הגיע ארצה? בימים הקרובים עומד לצאת הספר מאביו של הרבי על הזוהר ח"א!).

אח"כ דיבר הרבי שיחה של כשעה ורבע בנוגע למצב בארץ ישראל וקישר את זה עם פרש"י הנ"ל שמביא שבנ"י פחדו ממלך ערד וחזרו לאחוריהם 8 מסעות וכפי שאדמוה"ז אומר שצריך לחיות עם הזמן - פרשת השבוע, ובדיוק השבוע מדברים בעניין הזה שרוצים לסגת מהשטחים. בזמן מלך ערד גם היה שהיהודים ניצחו במלחמה ובכ"ז

שיחות מהנחות התמימים? האם אתה מנוי גם על הלקוטי שיחות בעברית? ואם כן תכתוב לי איך מהלך השיחות שם ואסיים בברכה ידיך.

ב"ה אור ליום ג' כ"ג מנחם אב ה'תש"ל לידידי הר"ר גרשון שי' שלום וברכה

מכתבך הגיעני ביום ו' ורציתי כבר אתמול לכתוב לך מכתב מההתוועדות של שבת אבל פשוט התעצלתי לשבת ולכתוב. ועכשיו נכנסתי לחדר הסמוך לחדרי ומצאתי שם מכונת כתיבה ואיגרת אויר והחלטתי לכתוב לך הפעם במכונה ויהיה לי יותר קל לקרוא. את ההוראות שהיו בהתוועדות ש"פ דברים בנוגע לתשעה באב בודאי שמעת, היתה התוועדות פתאומית, הבחורים האמריקאים היו בשליחות המל"ח וחלק גדול מאנ"ש דאמריקה היו בקאנטרי, ובהתוועדות היה קהל קטן מאד אבער ס'איז געווען א געשמאק כי לכולנו היה מקום קרוב וכו' וכו'. בשבת התפלל הרבי לפני העמוד שלש תפילות והיו דחיפות כרגיל. היתה התוועדות ארוכה יחסית להתוועדויות של שבת עד שעה 6 בערך, ואנסה לכתוב לך את תוכן השיחות:

שיחה א' דיבר אד"ש שידוע הכלל בגמ' וזה גם דבר המובן עפ"י שכל "שכל מה שברא

להם "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה" הקב"ה בא ליהודים ואומר להם שהוא רוצה להציל אותם מהמצב בו הם נמצאים ואין איש ואין עונה "הקצור קצרה ידי מפדות". כשהרבי הביא את הפסוק הנ"ל מההפטרה הוא ממש בכה ויתר מדקה בערך עד שהוא המשיך לדבר, ומאותה הסיבה שחסרה האמונה שהקב"ה יכול להציל בא גם העניין של מיהו יהודי ישנם ג' דברים שייהרג ואל יעבור ואחד מהם הוא גילוי עריות. מיהו יהודי זה ג"ע (ממש לא אביזריהו אלא ממש ג"ע), כבר הגיע הזמן לספר את האמת שכל הצרה באה דווקא מהדתיים, כי כשבאו לראש הממשלה לדבר על החוק הזה היא אמרה שהיא מפחדת לקבל אותו כי הרבנים ירעישו עולמות והשרים שעניינם לשמור על דת אמרו לה שהיא לא צריכה לדאוג כי זמן קצר הרבנים יצעקו ואח"כ הדבר ישכח, וראי' לכך כי כך היה בטלויז'י בשבת שצעקו שלשה שבועות - לא שלושה חדשים - ואח"כ הפסיקו. וכך היה בניתוחי מתים ובהיתר עבודה בשבת וכו', אין עניני להתערב בפוליטיקה אבל כאמור שזה מתדרדר עד שזה מגיע לעניין הנוגע להלכה אני לא יכול שלא לדבר בזה. אלו שנגד הפסקת האש גם רוצים שלום, אבל הם יודעים את האמת שע"י הפסקת האש לא יבוא השלום כי הם מנצלים את זה להביא נשק לגבולות ומתבצרים כ"כ חזק עד שאח"כ אפילו פנטום לא יוכל להרוס

חזרו לאחוריהם כי לא היה להם הבטחון בקב"ה ועכשיו ג"כ היהודים נצחו ובכ"ז רוצים לסגת והולכים מדלתות אחוריות שיכריחו אותם לסגת ורוצים להחזיר את ירושלים עיה"ק, שעליה נאמר "קריית מלך רב" שמלך הכוונה על ממה"מ הקב"ה. רק רוצים לעשות את זה בצורה דיפלומטית, שירושלים תהי' שייכת ליהודים ולהבדיל הנוצרים והמוסלמים, כי הם טוענים שירושלים שייכת גם להם כי אותו האיש וכו' ומוחמד עלה משם השמימה עם סוס (כאן הרבי אמר בשמייעכל : מה פתאום הם אומרים דווקא עם סוס אני לא יודע), ולכן רוצים לחלק את זה לשלושת הדתות, אם תפתח ספר היסטורי' תראה שליהודים הייתה שייכת ירושלים אלף שנה לפני שבאו לשם הנוצרים וכמה מאות שנה אחרי כן רק באו המוסלמים, והם בעצמם גם יודעים שמה שאומרים שמוחמד עלה וכו' עם סוס זה שקר גמור. רק הצרה שליהודים אין התוקף לומר את האמת בפה מלא והם באים להציע שיחזירו את השטחים כי לכתחילה נאצר אפילו לא חשב ע"ז לתבוע את השטחים.

היה לי פעם מלמד שהיה אוהב למצוא את מה שמתרחש בעולם שיהי' כתוב בתורה וכשקראתי היום את ההפטרה ראיתי שכתוב שם את המצב בו אנו נמצאים בהפטרה כתוב שהקב"ה בא לבנ"י ואומר

בס"ד אור ליום ד ר"ח אלול התש"ל לידידי ר גרשון שי שלום וברכה!

אחדשה"ט הגם שלא קיבלתי ממך מכתב, בכל זאת אני כותב לך הפעם כי מצאתי עכשיו בכיסי איגרת וצריך להעביר במשהו את הזמן ונתעוררתי לכתוב. היום התפלל אד"ש מנחה עם הילדים שחזרו מקעמפ גן ישראל בביהמ"ד למטה לאחר התפילה שרו "כי אלוקים יושיע ציון" ואד"ש מנחה כף וכשיצא מ-770 לביתו עמדו כמה ילדים בחוץ ואד"ש התחיל גם לשיר כנ"ל. התוועדות השבת האחרונה היה ממש מוראדיק, הרבי התבטא בצורה חריפה מאוד בכמה פרטים והיו התקפות פנים וחוץ לכל הצדדים אני אכתוב לך את השיחות לפי הסדר: לחודש אלול יש דימיון לחודש אייר שבכל החודש כולו יש מצווה המקיפה את כל החודש, ובאייר זה ספירת העומר (כמבואר בהתוועדות ש"מ אייר) ובאלול זהו"ע שכל החודש אומרים "לדוד השם אורי וישעי" הגם שאומרים את זה גם בחודש תשרי אבל זה לא כל החודש, משא"כ באלול. והגם שבחודש אלול יש עוד מצווה והיא תקיעת שופר אבל זה מתחיל רק ביום ב' דר"ח, וביום א' דר"ח תוקעים רק בשביל להתלמד. והפשט לדוד ה' אורי זה אורי מלשון אור וגילוי, ובגלל שנמשך אור יודעים מה לבקש ועל מה לעשות תשובה, ואח"כ נמשך הישעי שהקב"ה עוזר ומושיע. ובחודש אלול ישנם ב' ענינים - חשבון צדק

את זה. וסיים ויה"ר שיהי' כסיום ההפטרה כי נחם ה' וכו'.

כתבתי לך רק את תוכן השיחות ובקיצור נמרץ בת"ב בערב אחרי קריאת מגילת איכה הרבי חכה לפני שיצא עד שהבינו שצריך להכריז את ההוראות שהיו ליום זה. וכשהרבי יצא אמר בדרך הליכתו מכריז שיכריז ג"כ את היעוד כי אלוקים יושיע ציון, ואד"ש חייך אז, והחברה רצו מיד להתחיל לרקוד כי אלוקים יושיע ציון אבל התאפקו על למחרת אחרי קידוש לבנה, ואז שרו "כי אלוקים יושיע ציון" לפני שהרבי יצא מחדרו, וכשהרבי יצא עשה בידיו הק' לאות תמיהה על השירה ואמר בזה"ל: סאיז זייער אגעשמעקא זאך אבער מדארף ווארטן ביז מארגן נאך האלבן טאג. ואח"כ בחדר שלפני 770 עמד ר' דוד רסקין ואמר לו: "איהר זיינט א'משפיע שטייט אין שו"ע אז מארגן ביז האלבן טאג".

בסוף ההתוועדות השבת עמד אד"ש על רגליו ורקד בשיר "כי אלוקים יושיע ציון" למעלה מחמש דקות, הרה"ח ר' .. רוצה לכתוב לך כמה מילים ואני משאיר לו מקום ואסיים תכתוב חדשות מאה"ק בגו"ר האם עוד עומדים נגד מיהו יהודי וכו' ידידך.

היה פלא גדול בעיני אמריקה. הרבי הוסיף שכל יום נופלים חיילים בתעלת סואץ ואומרים שזה מעשה חבלנות או שהחייל לא שמע למפקד ולכן הוא נהרג, אבל האמת, אני לא מתערב בעניינים צבאיים ובעניני פוליטיקה אבל כיון שכל הענין הזה בא רק מהענין של מיהו יהודי, לכן אני מדבר בזה. שאלו אותי למה אני מדבר בעניינים אלו בפני קהל כזה, אבל אם ככה הייתי בכלל לא צריך לדבר בפני הקהל הזה כי באים להתועדות ויושנים ובאים כמו שבאים לתיאטרון, אבל להכנס לתיאטרון עולה כסף וכאן בכלל לא עולה כסף להכנס, ואני השחקן ורואים אם אני משחק טוב או לא, אם הקושיה של רש"י היתה טובה אני משחק טוב, ואם זה לא קושיה טובה אני לא משחק טוב. אני מדבר רש"י לא מתעניינים בשאלה ולא אכפת לו בזה במקום שאחרי ההתועדות ילכו להסתכל באור התורה מה הוא אומר שם ממה שדובר בהתועדות. לא עושים את זה רק אחרי שבוע בליל שבת אחרי האוכל אם הוא יזכור את ההתועדות והוא לא יהיה עייף, הוא יעשה טובה ויסתכל באור התורה. אני מדבר כך כבר 21 שנה והכל נשאר אותו דבר הייתי צריך לקחת 5-6 אנשים שהם שומעים, ולהתועד רק איתם. מה אני צריך לעיף קהל כזה גדול בזמן הזה שיושבים כאן או שהיו עושים משהו אומרים תהילים או לומדים או שהיו מקיימים שינה בשבת תענוג, הגם שכאן

על כל השנה העברה וקבלה על השנה הבאה, ועי"ז מגיעים ל"ואשיבה שופטיך כבראשונה" וכו' וכו'. היה מאמר בניגון שיחה ד"ה "ושמתי כדכד שמשותיך" הפסוק השני בהפטרה, שיחה רש"י פרק י"ב כ"ג - איך שייך שר' יהודה ור' שמעון בן עזאי יחלקו במציאות הרי אפשר ללכת ולשאול בן אדם אם הוא שטוף בדם או לא, אצל ר' יהודה אומר רש"י את הלשון "שטופים" ואצל ר' שמעון בן עזאי את הלשון "מתאוה", וכמה פסוקים אח"כ בפסוק כ"ה אומר רש"י את הלשון "קצה" מדוע מביא רש"י את שמו של ר' שמעון בן עזאי הרי שם בספרי מובא גם רבן גמליאל שאומר אותו דבר וא"כ היה צריך רש"י לומר "ורבותינו אומרים". אח"כ היתה שיחה אגה"ת ריש פ"ד והרבי גם הפעם הביא את הספר לקוטי לוי יצחק.

אח"כ אמר אד"ש שזה דבר רגיל שמדברים בזמן האחרון בענין המצב באה"ק ומסתמא מחכים שאדבר גם הפעם בענין זה, וההוספות העיקריות שהרבי הוסיף הפעם שיש ענין שפיקוח נפש דוחה שבת ועפ"י הלכה מותר אפילו עכשיו שזה שבת ללכת ולפוצץ את הצד השני של התעלה את הטיילים שנאצר מוסיף שם בזמן הפסקת האש, ועוד דבר שבזמן שארה"ב הציעה לישראל את הצעה לשלום, היא כלל וכלל לא העלתה בדעתה שישראל תסכים להפסקת אש. ובזמן שישראל הסכימה זה

(רובם לא מקבוצתנו) שלא לומדים וכמעט לא נמצאים בסדרים לשלוח אותם חזרה, בקבוצה שלנו יש גם כמה יחידים ממש כאלו אבל רובם ברוך השם פחות או יותר שומרים את הסדרים.

שמעתי שעכשיו נתחלפו המפקדים בלשכת הגיוס ונהיה קשה לצאת לחו"ל ושפילו לזוכים בגורל אין סיכויים לבוא לכאן לתשרי ולפי השמועה אפרים וואלף צריך לבוא לכאן לחודש תשרי והוא לוקח איתו חזרה את כל העריקים שנמצאים כאן ביום ראשון בערב היה ר' מרדכי שוסטרמן ביחידות והרבי אמר לו שעד כ' חשוון יוציא לאור את המשך תרס"ו מודפס ומכורך. האם דברי הרבי בענין השטחים ומיהו יהודי עוד מתפרסמים בארץ? ומה ההדים שיש להם? ובכלל מה חדש בעולם החבד"י באה"ק וכו' וכו'? ד"ש חמה וכו' וכו'.

הוא גם ישן אבל ככה הוא היה יכול לישון על מיטה. כן את השיחה לא שומעים ואת הווארט חסידות שאומרים הוא לא שומע וכו' וכו'. בקיצור היו מילים חריפות מאד ויודעי דבר אומרים שהרבי עוד אף פעם לא התבטא בצורה חריפה כזאת להגיד שכאן זה תיאטרון ואני השחקן, ס'איז ממש מוראדיק ולמה אני כן מתוועד -הוסיף אד"ש- אני גם לא יודע, אבל הביא משל מאיכר שזורע מאות צמחים וגדל רק קצת ובכ"ז הוא זורע הרבה יותר. וכך גם כאן אולי כמה כן ישמעו וזה משל שלי אמר הרבי, ויש מה שהרמב"ם אומר שאומרים דברי תורה בפני קהל גדול ואולי כמה ישמעו ונקוה להשי"ת שבקרוב ממש יהיה שינוי בדבר.

ההתוועדות היתה ארוכה מאד עד השעה 6 עשרים וחמש, בסוף ההתוועדות הרבי דיבר אל התלמידים שבאו מאה"ק שיש כאלה וואס האבן פייגעלאך אין בוזים שחושבים שאם הם לא לומדים לא ישלחו אותם חזרה לאה"ק, כי לפני חודש תשרי לא ישלחו אותם אבל האמת שיש פסק הלכה ברמב"ם ואם הם לא מקיימים אותו הם צריכים מיד לנסוע חזרה לאה"ק, ואם יש להם תירוצים היו יכולים להשאיר אותם באה"ק, ואם הקב"ה הביא אותם לכאן סימן שיש להם כוחות ואם יהיה היגעת יהיה ומצאת באופן של באין ערוך. השיחה באה מתוצאה שההנהלה הכניסה רשימה של 7 בחורים

ב"ה יום א' ט"ז מר- חשוון תשל"א לידידי הרב גרשון שי' שלום וברכה!

אחדשה"ט מכתבך קבלתי בשבוע שעבר אך לא עניתי עליו עד היום כי לא היה משהו מיוחד לכתוב, ועכשיו אני גם לא יודע בדיוק מה לכתוב כי כבר שבועיים שאין התוועדות, אבל אני אנסה לגרד ממה שאוכל. ממה שעבר כאן בחודש השביעי בודאי שמעת

וברור שבסדר חסידות בשבת והיום היה הזאל מלא. שמעתי כאן היום שי'ועד להפצת שיחות" בכפר חב"ד עובד חלש מאד וכמעט שלא מוציאים את השיחות, האם נכונה שמועה זו? ומה הסיבה לכך? ומה נשמע עם השיחות בלה"ק?.

בשבוע שעבר יצאה הוראה מכ"ק אד"ש לחתן ברוך טורנהיים בדבר זמן ואופן החתונה וזלה"ק: "יעשה בהקדם ואין ענין בכלל לבזוז מעות על הוצאות החתונה והלוואי שיזכו להראות דרך לאברכים אנ"ש שיחיו - אשר חתונה חסידותית היינו בהרחבה בכל עניינים הרוחניים והרחבה אמיתית ויקר ממונם של ישראל להשתמש בו - לא בשביל להראות לפ' שכאן היו פרחים גשמיים יותר מאשר פ' וכיו"ב כ"א שהרבו החתן והכלה בצדקה לפני החתונה ובזמנה ועוד ועוד" עכלה"ק. לע"ע אין לי מה להוסיף ואני מקווה שאתה תכתוב את כל החדשות מארה"ק בכלל. ומהנשמע בכרם חב"ד בפרט וכו' וכו' וגו'. השבוע נוסעים חיים פארי ונתן גורארי' לשליחות המל"ח, בברכה.

כבר מהאורחים שחזרו לאה"ק, ובכלל את הגילויים שהיו כאן בתשרי קשה מאד לתאר בכתב. את ה"עוצו עצה" שהכה כאן גלים במשך ה-48 שעות של שמע"צ ושמח"ת, שנדמה שבמשך כל ה-48 שעות לא פסקו הריקודים בהם שרו עוצו עצה ותופר וגו', ואיך שהרבי נעמד בהתוועדות שמח"ת בבת אחת והרים את ב' ידיו הק' ואמר: "הערט זיך איין איצטער וועט זיין אזוי", ובודאי כבר שמעת את הדיבורים שהיו אז ושהרבי ציווה שמישהו יעשה "קולע", ס'איז געווען ממש מורא'דיק. ביום חמישי לפני שבועיים הייתה יחידות מיוחדת לכמה אנשים ביניהם היו ח"כ יצחק רפאל, אהרן בקר, סגן סגן מנכ"ל משרד הפנים ועוד. הם לא חזרו שום דבר מהיחידות, רק אהרן בקר כשיצא סיפר את ההתפעלות שלו מהרבי. בשבועיים האחרונים הרבי היה מאוד מצונן, ובהתוועדות שבת ר"ח מרחשוון היה הקול של הרבי שונה קצת אבל עכשיו זה כבר ב"ה כמעט עבר. כמדומני שהרבי נוסע היום לאוהל. מזג האוויר כאן הוא קריר וכפי שמוסרים צריך מחר לרדת שלג. ביום שישי אמר הרב חודקוב לדוד רסקין שיעשה רשימה מהבחורים שהיו ביום שישי בסדר חסידות וימסור לו. בסדר היו בסך הכל 15 בחורים ואלו שלא היו בסדר היו צריכים למסור דו"ח מדוע לא באו לסדר בסדר חסידות. בליל שבת הסתכל חודקוב כמה פעמים בזאל למעלה ולמטה איך שלומדים

בס"ד אור ליום ג' י"ב מנ"א התשל"א

שמעתם שם מזה ומחמת ריהוטי אין אני כותב כעת ואיתך הסליחה ואי"ה אשלים החיסרון בחודש השביעי המושבע מכל וכו'. מסור נא את איחולי ברכת כוח"ט וכו' לשיכנך הרב גרוסמן שי' וכן למכירי בסביבה, הצטערתי מאד לשמוע שאינך בא לפה אך מה' יצא הדבר ומסתמא עוד ניפגש פעם בחצרות הוי' 770. בברכת כט"ס וכוח"ט ידי"ע.

ב"ה יום א י"ט שבט התשל"א שלום וברכה!

אחדשה"ט בודאי כבר שמעת את תוכן התוועדות מט"ו בשבט הרבי חזר אז מהאזהרה בשעה 5 ארבעים וחמש ואמר להרב חודקוב שאחרי מנחה יהיה מאמר קצר, ובינתיים ראו שהכינו לרבי משקה ומזונות והבינו שתהיה גם איזה התוועדות. כמה דקות אחרי מנחה ירד הרבי עם לבושי השבת ואמר את המאמר ד' ראשי שנים הם וגו'.

אחרי המאמר בירך על המזונות והיין ושתה רוב כוס, ואז אמר ב' שיחות. את השיחה האחרונה אמר אחרי שכבר פתח את הסיפור לברך ברכה אחרונה, ובמשך כל השיחה הזו היה הסיפור פתוח כשהרבי עם ידו הק' על הסיפור. לפני שהרבי יצא

לכ' ידי"ע האברך הנע' ר' גרשון שי' ואת כל ב"ב ה' עליהם יחיו שלום וברכה!

כפי ראות עינייך אקצר הפעם ולא מחמת שאני מקמץ ח"ו על נייר, אלא פשוט אין לי מה לכתוב ומה שהי' לי כבר כתבתי בהקיצורים המצו"ב, ובטח זה ירענן אותך במקצת והגם שזה לא כ"כ טוב ההנחה (כי זה ההנחה שלי!), מ"מ בטח יש בו גם קצת דברים שנאמרו בעת ההתוועדות וע"כ תוכל לקרוא את זה בלב רגוע כי בערך זה הי' תוכן השיחות, כי הי' התוועדות מאד קצרה ועתה נזכרתי שדיבר גם בנוגע לג' קווים, הוספה בלימוד, מבצע תפילין, מיהו יהודי. פה שולחים אלפי מברקים לרה"מ ובעז"ה ננצח בכוח כ"ק אד"ש, וכמו שאמר כ"ק אד"ש בשבת זו שבין כה הגזיר' תתבטל כי שקר אין לו קיום נצחי וכו'. וה' יעזור שיהי' כל זה בקרוב ממש, ואסיים בברכת כט"ס ושנזכה להתראות בקרוב ממש בבית חיינו ב-770. ידי"ע

בס"ד יום ד' כ"ה אלול ה'תשל"א בחצרות כ"ק אדמו"ר שליט"א

לכ' ידי"ע האברך הנע' ר' גרשון שי' שלום רב וברכה!

אבוא עתה בקצרה ואיתך הסליחה ורק באתי בזה לאחל לך ולמשפחתך ברכת כתיבה וחתימה טובה בגו"ר לשנה טובה ומתוקה וכו'. אתמול הי' שיחה לנשים ובטח

דובינסקי וזלמן גורארי' ואד"ש קם קצת מהכיסא ועשה בידו הק' לאות תמיהה, ואז קם משה דובינסקי ואמר לאד"ש שהוא תמיד מפריע לו לשבת והוא יודע שזה מפריע לו לבריאות וזה לא אכפת לו. וכמובן שהדבר גרם עגמ"נ מרובה לאד"ש וראו ממש על הפנים איך שאד"ש נהי' לבן ואד"ש אמר ליואל כהן: "וויסט אויס אז ס'אינטרעסרט נישט דער פארבריינגען זאל מען זאגן א ניגון". ואחרי הניגון אמר שוב ליואל: "אויף דעם פארבריינגען קען מען מוותר זיין אבער אויף מאמר קען מען ניט מוותר זיין, וצווה לנגן ניגון לפני המאמר ואמר ד"ה באתי לגני וגו', תוכן המאמר היה כמעט אותו דבר כמו המאמר שהיה בלילה. אחרי המאמר אמר הרבי שוב ליואל: וואס דארף איך זיין ברוגז אויף א אידן, און רש"י האט מען דאך צוגעזאגט אז מוועט רעדן וועגן א רש"י. אבל במשך כל ההתועדות ראו איך שהדבר נגע מאד לרבי. בהתועדות חילק אד"ש ארבעה בקבוקי משקה בכדי לחלקם בין הקהל ואת אחד הבקבוקים נתן לזלמן גורארי'. בלילה נתן גם כמה בקבוקי משקה כדי לחלקם בין הקהל וביקש את כל הבקבוקים הריקים בחזרה, ומסר להרב חודקוב שיעלה איתו את הבקבוקים. אלו החדשות לע"ע אין הרבה זמן לכתוב ג"כ כי עבודה היא לשבת וללמוד פשוט בגשמיות,

התחיל לנגן בעצמו "כי אלוקים יושיע ציון". מעריב התפלל גם על לבושי שבת בביהמ"ד למעלה. כשיצא מחדרו הק' לנסוע לביתו עמדו החברה בחוץ ושרו כי אלוקים יושיע ציון, ואד"ש עשה אז בידו הק' בצורה מיוחדת. למחרת הכניסו צא"ח לאד"ש את תוכן התועדות ממה שפרסמו בכל רחבי תבל, ואד"ש הגיה את זה ומיד זה נשלח לכל רחבי תבל, ומסתמא כבר פרסמו את זה גם בארץ.

לפועל זזה פה תזוזה בקרב לומדי התורה, החברה מקפידים יותר על שמירת הסדרים וב"ה יושבים ולומדים, גם אצל הבעלי עסק עשו עוד כמה קביעות ללימוד התורה, האם מורגשת בארץ איזה תכונה לאחר התועדות זו? ובאיזו צורה פירסמו את ההוראות? ביום שישי בבוקר שאל הרבי באיזה מקומות פירסמו את ההוראות ואת כל הפרטים בזה. את התועדות יוד שבט בוודאי כבר שמעת בשידור שמעתי שהעבירו את השידור גם לתענך, האם שמעו שם טוב? והאם ממשיכים הפעולות בנוגע למיהו יהודי? נראה לי שיעקב יהודא העכט קיבל הוראות לפעול משהו בנוגע למיהו יהודי בזמן שהותו בארץ.

בהתועדות ש"פ בשלח קרה כאן מקרה איום ונורא, באמצע השיחה הראשונה ראה כ"ק אד"ש איך ששנים מזקני אנ"ש רבים ביניהם, צווי אלטע משוגעים' משה

ביום חמישי שעבר ה' שר הפנים ד"ר יוסף בורג ביחידות אצל כ"ק אד"ש ושהה למעלה משעתיים, הוא נכנס עם אשתו כאמור שקרבתו לליובאוויטש הוא ע"י אשתו כי היא נכדת אדמו"ר האמצעי, ובצאתם מן הקודש היא לא רצתה לספר כלום ובדיפלומטי' שחקה כי היא איננה יודעת מה לספר וע"כ משאירה את הסיפורים לבעלה, והוא כמובן לא רצה לספר כלום ורק אמר שכמה דברים צריכים תיקון ובכמה דברים צריכים עוד לחשוב. החברה עמדו מאחורי הדלת ושמעו שהרבי צעק עליו "אתה שקרן כבר שנתיים שאתה משקר ולי זה מאד כואב ומצער וכו'". אחריו נכנס ח"כ שלמה גרוס מאגודה, (הוא גם ה' בהתוועדות דחה"ש ואז דיבר כ"ק אד"ש בענין מיהו יהודי, בטח שמעתם כבר כמתאם לפעילים בנדון מה שדיבר כ"ק אד"ש בענין רות ונעמי וכו'), וכן אמר הרבי לבורג ביחידות, הוא לא סיפר כלום ורק כששאלוהו מה דעתו על הרבי אמר שהרבי מאד מצונן, וכן הוא באמת כי בשבת שעברה פר' בהעלותך לא שמעו בכלל את המפטיר כי קולו של הרבי ה' מאד צרוד, וכן במשך התפלה ניגב מאד הרבה את האף והעיניים. וככה חוץ מזה אין יותר חדש. בשבועות ה' כאן חזק' לוי ממילאנו וכן הרב גרשון מענדל ה'. בשבת שלפני חה"ש, היינו בשבת מברכין החודש סיון ועכשיו אחרי חה"ש הופיע באופן פתאומי ר' מענדל פוטרפאס מלונדון. אתחיל לסיים כי צריכים ללכת

כתוב חדשות מפורטות מהנעשה בארץ ובעולם חב"ד בפרט, כל טוב.

בס"ד יום ג' שלח כ"ב סיון התשל"א. בית
חיינו 770

לכ' ידי"ע האברך ר' גרשון שי', שלום וברכה, מכתבך קיבלתי ביום אתמול כי יעבור, וכמובן ששמחתי מאד ובפרט על החדשות המעניינות ודרך אגב אודיעך שכמה מן המקרים דיבר כ"ק אד"ש בהתוועדות דחה"ש ושבת פר' נשא הבע"ל, והוא מה שכתבת שהכריחו להרב מילר להפסיק בכתיבת ספר יוחסין, וכן בענין הקבורה שלא טוב שיקברו נכרי אצל יהודים הזכירו כ"ק אד"ש בשבת פר' נשא, ששאל למה היתה צריכה נעמי לומר לרות "ושם אקבר", וכפירש"י שאמרה נעמי לרות שהנסקלים ונשרפים נקברים במקום נפרד מנהרגים ונחנקים ומה זה נוגע לגיורת שבאה להתגייר (כי חז"ל לומדים מפה כל דיני גיור). אך הדבר פשוט שאם לא נתגיירו כהלכה זה צער ליהודי שעל ידו נקבר, וכן לנכרי שאין לו מנוחה ג"כ, וזה מכשול גדול שיכול להיות באה"ק ת"ו כעת שמסתכלים רק על התעודת זהות, ואם שם כתוב שהוא יהודי אז יקברו אותו בביה"ק של יהודים.

**בס"ד , יום א' י"א תמוז ה'תשל"א. בית חיינו
770.**

לכ' ידי"ע האברך ר' גרשון שי', שלום וברכה!
אקווה שאצלך הכל בסדר, אין מצב רוחי
עכשיו כ"כ על הגובה, ואיתך הסליחה פשוט
אני צריך להיכנס בעוד שבוע ליחידות, וע"כ
אקצר כעת, ובנוגע לבקשתך בנוגע למכתב
לא הבנתי ברור מתי לשלוח לך אותו,

(כוונתי למכתב לביה"ר "מנורה" וכו') ובטח
שתודיעני בקרוב, הנמצא כעת פה רוצה
פרטים על ענין הכולל בנצרת וכן מבקש
שתמריץ את הרב שליט"א שישלח מכתבו
לבנימין קליין שי', כי הוא כל יום רץ למרכז
בשאלה האם הגיע מכתב, וע"כ נא לזרזו
בזה. אין לי מיוחד מה לכתוב וע"כ אסיים,
בשבת לא ה' התוועדות וע"כ אין כל חדש,
וע"כ אסיים עתה ובמכתבי הבעל"ט אאריך
יותר ואיתך הסליחה.

**בס"ד הותחל בכתיבתו ביום ו' ערש"ק,
חצרות קודשנו - 770**

לידידי ורעי הרה"ת גרשון שי' ביחד עם
רעיתו, יוצאי חלציו לאויוש"ט, שלום
וברכה!

בראשית כמובן שאדרוש בשלומך ואקווה
שהינך מרגיש בטוב. כמובן שאודה לך

למנחה עכשיו ובטח בשבת תהי' התוועדות
ואז אכתוב לך נקודות עכ"פ מההתוועדות,
בינתיים תהי' בריא אתה וכל הנלווים עליך
ה' עליהם יחיו. ואחתום בברכת כט"ס וקיץ
בריא ושמח וכו', ולהתראות בקרוב ממש
להחגים הקדושים בחודש תשרי הבעל"ט
פה בחצרות הוי' בבית חיינו 770 ידיך
המחכה למכתביך.

יום א' קרח כ"ז לחודש סיוון ה' תשל"א

פה בית חיינו 770.

לכ' ידי"ע הת' האברך ר' גרשון שי' שלום
וברכה!

אין לי מה לכתוב ורק בהוספה להנ"ל טרם
צאת כ"ק אד"ש מההתוועדות התחיל לנגן
כי אלוקים כו', וכן לאחרי מנחה השעה
עכשיו מאוחרת, ואני נאלץ לסיים ובפעם
הבא אכתוב יותר. מסור ד"ש לכל החונים
על דגלך וכו' החותם בתקווה לשמוע ממך
וכו' ידי"ע כראות עיניך מצורף פה קיצור
ההתוועדות דאתמול ובטח תהנה עכ"פ
מהקיצור.

הרש"י שנאמר השבת, אולם מאחר והחזרה ה' במקצת חלשה וכמו"כ אין לי כוח לפתוח את הנקודות שאני כן יודע, ע"כ אפצה אותך לכוה"פ בשיחת מיהו יהודי, וכמו"כ אספר לך שבמוצש"ק נכנסו ליחידות חודקוב, יואל כהן, והרב קאזארנאבסקי, וביציאתם סופר אשר כ"ק אד"ש עשאם כשליחים לנסוע לוואשינגטון ושם שיבקר את שז"ר וימסרו לו מתנה ליקוטי שיחות שיצא לאור בימים אלו, חלק י' וחלק ו', בשבת מסר כ"ק אד"ש לחודקוב בקבוק משקה, שכפי שנמסר הינו עבור שז"ר. ואסיים הפעם בזאת ובברכת כוח"ט והצלחה בכל משלח ידיך ופרצת (לא רק בעיסוק בנרות)

נב לא הצלחתי למסור מכתבך ע"י ר' ראובן דונין, פשוט שכחתי למסור לו מכתב זה עד לרגע האחרון, וברגע האחרון כבר ה' מאוחר.

**בס"ד יום ג' פר' פנחס כ' לחודש תמוז
התשל"א בית חיינו -770-**

לכ' הרב ר' גרשון שי' שלום וברכה!

בראשית מכתבי אבקש סליחתי על העדר כתיבתי עד עתה, ואתך הסליחה. וכמובן קשה מאד לשבת ולכתוב מחמת עצלות וכדומה, אך מפעם לפעם אני כותב בהזכרי

ביותר על קיום הבטחתך - זה שהבאת את המכתבים לבית הורי, ולזכותך יאמר, שהפעם קידשת את שם ליובאוויטש בבית הורי, ואעתיק לך מספר מילים מה שכתבו לי מהבית, בנוגע להנ"ל ובודאי תבין-גרשון- את שמחתי למראה המכתב שהגיעני שלשום, שהוא כסותר לראשון, וזאת יאמר לזכותך כל הכבוד. ובזה אכתוב לך במקצת מההתוועדות דהשבת, פשוט ר' ראובן דונין כשיבוא לארץ בעוד ימים ספורים בודאי שימסור לך יותר פרטים מהשבת, הוא ה' כל השבת ב770, וכמו"כ אחיו ה' שם.

ההתוועדות בשבת היתה מאד בשמחה, כבר בהתחלה בניגון "בך ה' חסיתי" עשה כ"ק אד"ש תנועות בידיו ובכל גופו שינגנו בשמחה וכו', וכמו"כ באמצע ההתוועדות מספר פעמים מחא כף בחזקה, והורה למס' אנשים שיעשו כן. כשכ"ק אד"ש חילק משקה למס' מאנ"ש, קרא לראובן דונין ואחד הדברים ששמעתי שכ"ק אד"ש אמר לו, שהוא נותן לו את הבקבוק בתנאי שיקח זאת בשמחה. וכמו"כ שמעתי אודתיו שהוא רצה להישאר כאן לעוד זמן מה (עוד מס' התוועדיות), וכ"ק אד"ש אמר לו במפורש שאין לו מה להישאר, היות ולא תהי' התוועדות כל שהיא במשך החודש. ובזאת אכתוב לך את השיחה הנאמרה על פירש"י. גרשון! את סליחתך הפעם אבקש, שבהתחלה כתבתי לעיל שאכתוב לך שיחת

חלקם ממזכי הרבים (ובענין דכלל ישראל) תכה"י".

בשב"ק היתה התועדות כמובן תוכן ההתועדות היה: שתי שיחות הראשונות בנוגע לשבת שדוחה את י"ז בתמוז, והיינו שבשבת נעשה מה שהיה צריך להיעשות ע"י הצום. ובדוגמת תק"ש בר"ה, שבשבת נמשך מה שנמשך בימי החול ע"י תק"ש. לאח"ז דיבר גם על השבת שלאחרי י"ב וי"ג תמוז, וכלולים ביום השב"ק שלאחריו כידוע. וא"כ יוצא שיי"ב וי"ג עושים מה שהיה צריך לעשות הצום. ומה שצמים ביום שלמחרת שהוא י"ח ורואים שאינו עושה לגמרי מה שהיה צריך לעשות הצום, אך הביאור הוא כי אחד מחמישה דברים שאירעו לאבותינו בי"ז בתמוז הוא שנבקעה העיר (החומה), ומכיוון שגם בי"ח נשאה החומה בקועה ע"כ צמים ביום זה. וכן הוא בשארי הדברים וכמו שנשתברו הלוחות ונשאר שבורים גם בי"ח ולכן צמים ביום זה.

לאח"ז היה מאמר בניגון שיחה עה"פ "מזמור לתודה הריעו לה' כל הארץ", שמשמע גם גויים (כל הארץ) הרי ידוע שהריעו לה' כל הארץ, ר"ת הלכה, ובהלכה כתיב "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום", וא"כ אין לגויים חלק בזה, והיה בזה אריכות אך איני זוכר כי המאמר ארך כ- 40 דקות. הרש"י היה בפרק כ"ג פסוק כ"ד, "הן

את הרחמנות הגדולה על אלו שרחוקים בגשם מבית חיינו ולכן אני כותב (איני מתכוון שתתחנן לפני ותודה לי על חסדי הגדול בכתבי לך, אך פשוט בתור תירוץ אני כותב לך כן וצחות לשוני -כביכול- יצאה כן ואיתן הסליחה גם על זה).

בטח ימצאך מכתבי בתכלית הבריאות וכו' ואת ב"ב שי' וכן הנני לבשרך ממני כי אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי כן יתן השי"ת גם הלאה כן תמיד כל הימים אמ"ס. ועתה אכתוב לך מהמאורעות שקרו לאחרונה בבית חיינו ב.770 ביום ה' העבר נסע כ"ק לאוהל וחזר בשעה שמונה ארבעים וחמש בערב, והתפללו מנחה. וכשיצא ממנחה קרא להרב חודקוב שי' ואמר לו שיקרא לר"ד שי רסקין ואמר לו כ"ק אד"ש במעמד הרב חודקוב שיואיל לפרסם ברחבי תבל שיתועדו בשב"ק זה (היינו בשבת פרשת בלק), כי נוסף על זה שהוא שבת שאחרי י"ב וי"ג תמוז, הוא גם שבת שדוחה את צום הי"ז תמוז. ושאלו הר"ד הנ"ל מה יהיה תוכן הדיבורים בהתועדויות וענה לו כ"ק אד"ש על ענין "ומפני חטאינו גלינו מארצנו", וממילא אם יבטלו ה"חטאינו" יבוטל ממילא גם ה"גלינו". למחרת הודיעו לכ"ק אד"ש דו"ח מפרסום הנ"ל וכתב בכ"ק (איני זוכר הלשון בדיוק ואכתוב לך אח"ז), לשון הפתק שענה כ"ק אד"ש: "ות"ח ת"ח ויהא

מצוות? מה שרש"י אומר מתגברין מובן כי בפסוק כתוב כלביא וכארי ולכן בנמשל על ישראל גם אומר מתגברים אבל מהו הלשון לחטוף?

(4) מהו אומר ללבוש טלית ולקרוא את שמע ולהניח תפילין הרי הסדר הוא שמניחים תפילין לפני ק"ש?

(5) למה לא תופס לדוגמא מצווה ששייכת בנשים, כי הרי כתוב הן עם היינו כל העם גם נשים, ולמה לא תופס לדוגמא מצוות ק"ש שהגם שיש דעות שנשים פטורות אבל לא פטורות מהכוונה הפנימית שבה שהוא קבלת עומ"ש? ויותר קשה כי בתנחומא מאיפה שרש"י לוקח פירושו כתוב רק מצוות ק"ש ולמה רש"י מוסיף טלית ותפילין?

(6) בד"ה לא ישכב קשה הרי רש"י סותר את עצמו מיניה וביה: שקודם אומר לא ישכב עד שהוא אוכל ומחבל משמע הוא עצמו ואח"כ אומר כיצד ע"י הקב"ה?

(7) בהתחלה אומר מזיק, שמשמע מזיק ברוחניות ואחר כך אומר מחנה או גייס.

(8) מה הן ג' הלשונות "שומרם" (1) נלחם (2) ומפילים חללים (3) ומילא חללים מובן כי הוא לשון הפסוק ככתוב ודם חללים ישתה אבל מה הם ב' הלשונות האחרים?

(9) מה זה שאומר ד"א משמע שפירוש הראשון לא טוב ולכאורה הוא מכיוון שאינו

עם כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישתה", ומפרש רש"י "הן עם כלביא יקום וגו' כשהן עומדים משינתן שחרית הן מתגברים כלביא וכארי לחטוף את המצוות ללבוש טלית לקרוא את שמע ולהניח תפילין לא ישכב בלילה עד שהוא אוכל ומחבל כל מזיק הבא לטורפו כיצד קורא את שמע על מיטתו ומפקיד רוחו ביד המקום בא מחנה וגייס להזיקם הקב"ה שומרם ונלחם מלחמותם ומפילים חללים ד"א הן עם כלביא וגו כתרגומו ודם חללים ישתה נתנבא שאין משה מת עד שיפיל מלכי מדין חללים ויהרג הוא עמהם שנאמר ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו בני ישראל בחרב על חלליהם", ע"כ לשון רש"י.

והקשה כ"ק אד"ש:

(1) בד"ה "הן עם" כללות דברי רש"י אינם מובנים, כי הרי יותר כפשוטו ללמוד כהתרגום שמביאו רש"י לקמן שהולך על גבורתן של ישראל ולא על חטיפת המצוות וכו'?

(2) מנין לו לרש"י בפשוטו של מקרא שקמים משינתן, אולי לא יושנים כל הלילה מה שרש"י אומר שחרית מובן כי רש"י מדבר על ק"ש של שחרית אבל מנין לו שזה משינתן?

(3) מהו הלשון "לחטוף" איפה מצינו לשון כזה מצינו זריזין מקדימין אבל לא חטיפת

18) רש"י משתמש בלשון אוכל ומחבל, ולכאורה הוא כפל לשון כי בפסוק נאמר רק אוכל ורש"י מוסיף "ומחבל" ומנין לו זאת?

ותירץ הכל, ומה שבזכרוני אכתוב ובקיצור עכ"פ, רש"י לא לומד כפשוטו כבתרגום כי הפסוקים שלפנ"ז מדברים בעניינים רוחניים, לא הביט און וגו' א-ל מוציאם ממצרים וגו' כי לא נחש וגו', ולכן מפרש גם פסוק זה מענין רוחני טלית ק"ש וכו'. ומה שאומר "משינתן" כי כתוב שני דברים בפסוק: א. יקום ב. יתנשא. ולמה לא יכול להיות בפעם אחת יתנשא למה צריך להקדמת ה"יקום"? ולכן אומר שמדובר שקמו מהשינה, וגם הבן חמש יודע שכשקמים מהשינה לא יכולים בפעם אחת להתגבר כ"כ כי צריך לקחת זמן ולכן ולכן מדובר פה כשישנו.

הלשון חטיפה הוא מכיוון שכתוב פה לביא וארי והם חיות רעות, והבן חמש למד אצל יוסף כתוב גם ח' רעה אכלתהו טורף יוסף, ולכן כל חיה רעה טורפת וחוטפת, ולכן גם בנמשל כותב רש"י חוטפין וכו'. ועוד יותר כאן ה' דו שיח בין בלק לבלעם, בלק טען הנה עם יוצא ממצרים הם גיבורים מאד ולכן רצה שבלעם יחלישים בקללותיו, אך בלעם ענה לו הם לא יצאו בכח עצמם אלא א-ל מוציאם ממצרים וע"כ לא תוכל להם. וראי' ע"ז אמר לו בלעם כשהן קמים משנתן חוטפים את המצוות, ומה זה חטיפה

מתאים בפשוטו של מקרא וא"כ היה צריך הפירוש השני בתור פירוש ראשון?

10) מהו הלשון "מפקיד" איפה מצינו לשון כזה?

11) בד"ה ודם חללים קשה מדוע סוטה רש"י מפ' התרגום.

12) מנין לו לרש"י עפ"י פשוטו של מקרא שיהרוג מלכי מדיין, אולי הכוונה לאנשי מדיין שהיו האויבים לישראל?

13) מנין לו שהוא ייהרג עימהם?

14) ובפרט שזה שנהרג בלעם ה' בגלל שבא לקבל שכר על זה שבעצתו מתו במגפה כ"ד אלף, וא"כ מנין לו עכשיו שיהרג הרי יש לו בחירה וכו'?

15) למה מביא רש"י ראייה מתנ"ך הרי כתוב מפורש בפ' פינחס "וגם את בלעם בן בעור הרגו בחרב"?

16) למה מעתיק את כל הפסוק, הרי יכל להעתיק רק ההתחלה בצירוף וגו' או להשמיט תיבות בן בעור הקוסם ובסוף התיבות על חלליהם ומה זה נוגע לפירושו?

17) ברש"י הראשון שאל הרי יש עוד מצוות שלפני טלית ותפילין וק"ש והוא נט"י שחרית, ואין לומר שלא ישנו כל הלילה ולכן פטורים לכמה דעות מנט"י שהרי רש"י בעצמו פירש שקמים משינתן וא"כ חייבים בנט"י?

מדבר איך שצריך להיות אחיזה בגשמיות, ולכן צריכים גם לעשיה בפועל. משא"כ תנחומא הוא באצילות, כי מי שתור' אומנתו פטור מכל המצוות, משא"כ רש"י שמדבר איך שזה בעולם העשיה.

שאלות 16 17 איני זוכר התל'.

שומרם - הוא מכיוון שזה פיקדון ובמה היא השמירה בזה שנלחם מלחמתם וכו'. ומה שלא אומר פ' התרגום בתור פירוש ראשון, הוא מכיון שבהמשך הפסוקים הוא לא מתאים כנ"ל לכן לא יכול להמשיך בפירוש התרגום, כי הוא כפל ענין. כי התרגום אומר "ונכסי עממיא יירת" וזה כבר אמר מקודם שינצחו מלחמותיהם וכו'.

למה מלכי מדין - כי כת' ודם חללים והדם הוא הנפש ונפש העם הוא מלכם, וכמ"ש רש"י בפר' הקודמת הנשיא הוא הכל ולכן ראייה שהכוונה אליהם. אבל לכאורה בלעם הוא הגורם ע"י עצתו ולכן ידע שיהרג, והראי' היא דווקא מתנ"ך ששם כתוב "על חלליהם", והיינו כי הוא הגורם לחללים וכו'. וגם מהפסוק שלנו הראי' ממלת חללים וכו'. שאלה 14 איני זוכר, 18 ג"כ לא. אבל מה שהביא כל הפסוק כי הכל נחוץ, בלעם בן בעור הקוסם כי זה הסיבה שהרגו אותו כי היה קוסם, וגם אביו הי' קוסם, וכמ"ש רש"י שאביו בנו הוא בנביאות הרגו בחרב כי הוא תפס אומנתינו - הקול קול יעקב ולכן

שלוקחים החלק הגדול מיד בהתחלה. כי בסדר הרגיל לוקחים חלק הקטן ואח"כ עוד חלק עד שגומרים הכל, אבל חטיפה היא שלוקחים מיד את החלק הכי גדול. וזהו מצוות טלית (ציצית) ששקולה כנגד כל המצוות וכתוב בה אני ה"א אשר הוצאתי וגו', ואח"כ לוקחים מצוות ק"ש שלא רק שהוא זכר ליצי"מ אלא שאומרים בפירוש: אני ה"א אשר הוצאתי וגו'. ואח"כ מצוות תפילין שלא רק שאומרים, אלא שגם הגוי אומר שהקב"ה הוציאם ממצרים, כמ"ש וראו כל עמי הארץ וגו' (ובדרך אגב רואים מפה שהניחו תפילין במדבר, וכמו שדובר פעם באריכות על זה. כי איך יכלו להניח? הרי רש"י אומר בפר' בא שתפילין צריך ד' בתים ופר' ק"ש נאמרה רק בשנת הארבעים היינו בשנה האחרונה במדבר וא"כ לא יכלו לעשות תפילין, על ק"ש לא קשה כי יכלו לאומרו בתור תורה שבע"פ אבל תפילין שצריכים לכתוב ודברים שבע"פ אי אתה רשאי לכתבם, ומפה רואים שכן הניחו. אך הביאור הוא פשוט כי מי אומר שצריכים ד' בתים מלאים בפר' מספיק אם יה' רק שני פרשיות וכו'). ולכן לא תופס נט"י כי זה לא מזכיר יצי"מ, ולכן גם מדויק המצוות שתופס. ומובן גם הסדר שק"ש לפני תפילין כי ק"ש זה רק דיבור ואפ' לזולת אבל הזולת עוד לא אומר את זה ותפילין זה כבר יותר כי גם אפ' הגוי אומר. ומה שרש"י מזכיר שאר מצוות דלא כבתנחומא, הוא מכיוון שרש"י

תשעה באב") והוא לא הבין מה שכ"ק אד"ש אומר... וכשכ"ק אד"ש נגע בפרוכת בצאתו מביהכנ"ס חייך אליו, ואח"ז עד שהגיע למדריגות צחק כל הזמן והיה מאד מענין.

איך שהבנתי ממכתבך אתה צריך קטלוג של הביח"ר וכו' וע"כ בטח כוונתך שאני אשלח לך את הקטלוג כשאקבל אותו, ואי"ה כן אעשה בקרוב ממש.

אין לי במה למלא המכתב, וע"כ אסיים בתקווה שבטח יהיה בשבוע הבא התוועדות, ואז אכתוב לך כיד השם הטובה עלי. כ"ק אדמו"ר שליט"א הגיה בשבוע זה שיחה אחת מההתוועדות דשבת פרשת פינחס בנוגע להוספה בלימוד התורה, וריבוי נתינה בצדקה בחודש אב החל מר"ה, והדפיסו את זה בדף בפני"ע. אך כ"ק אד"ש אמר שידפיסו את זה עם השיחה לפרשת דברים, ובטח גם יגיע אליך בקרוב. ביום חמישי נסע כ"ק אד"ש לאוהל כרגיל וחזר בשעה 9 בערב. חוץ מזה אין יותר חדש ב"ה עליתי על פרוגרם של האנטיפארווטי, בטח אתה יודע מה זה ובנתיים נכנס קצת כסף כי אף אחד מהקבוצה לא עובד מלבד יחידים שעובדים בשיחות או לסדר השולחנות להתוועדות, אבל אני לא עובד בכלום וע"כ כיסי מצומצם, כי גם הסיגריות עולה פה ביקר חצי דולר קופסה, ולחדש זה יוצא כ- 15 דולר. ובנתיים יש עוד חובות מהנסיעה ובטח אשלם אותם בקרוב. הצטערתי

תפסנו (בנ"י) את אומנתו (בחרב). ולמה? על חלליהם!

הנייר כבר נגמר ואתחיל לסיים בתקווה שתכתוב מהנעשה אצלכם וכן בנוגע למכ' ששאלתיך במכתבי הקודם וד"ל בברכת קיץ בריא ושמח ידי"ע.

**בס"ד מוצש"ק מטו"מ אור ליום א' ג' לחודש
מנ"א התשל"א בית חיינו -770-**

לכ' ידי"ע האברך ר גרשון שי' שלום וברכה
וכט"ס!

את מכתבך קיבלתי ביום ו' עש"ק ושמחתי עליו כמובן, ובאתי בזה לענות לך קודם כל תודה על החדשות המשמחות וכו' ופועל ידיכם ירצה ה'.

ובכן פה אין חדש במיוחד היום לא היתה התוועדות ולכן אין כמעט מה לכתוב רק היה מעניין היום. ידוע לך שר' משה דובינסקי (בטוח היה גם בזמנך) מכריז על המלווה מלכה, וגם היום הכריז ובסוף הכריז מלווה מלכה של שבת הבאה, היינו שבת שחל בו תשעה באב יה' המלווה מלכה בבית הכנסת של הרבי שליט"א. וכ"ק אד"ש הסתכל עליו, אז הוא חזר עוד פעם על זה אז אמר כ"ק אד"ש הרי אין מלווה מלכה אז כי אסור לאכול (הוא אמר רק "סאיז דאך

בשבת, זכור ושמור וכבוד כמ"ש וקראת לשבת עונג לכבוד ה' מכובד. ומציין במראי מקומות שהל' הוא ל' הרמב"ם בפ"ל מהל' שבת. והק' כ"ק אד"ש שהרי ברמב"ם שם כתוב ד' דברים נאמרו בשבת זכור ושמור כבוד ועונג ומביא הפסוק הנ"ל, וא"כ למה כ"ק אדמו"ר הזקן משנה מל' הרמב"ם. ועוד קשה הרי בפסוק כתוב קודם עונג (וקראת לשבת עונג) ורק אח"כ כבוד (לקדוש ה' מכובד)?

ודיבר ע"ז באריכות, והנקודה הייתה שאדה"ז מביא את זה בהתחלת הל' שבת, אשר בהתחלת הל' שבת מדבר אודות ענינים שהם לפני שבת - הכנות לשבת, והמפליג בספינה ג' ימים קודם השבת. ואז שייך רק העניין ד'כבוד', כי 'עונג' זה רק בשבת. והטעם למה אסור להפליג בספינה פחות מג' ימים קודם השבת שהוא כדי שיהא דעתו מיושבת ויוכל לענג את השבת, ועד ג' ימים אין דעתו מיושבת כ"כ. ולכן אדה"ז מביא רק כבוד, משא"כ הרמב"ם שאומר אחרי גומרו הל' שבת מזכיר גם עונג, ולכן מובן גם למה מביא כבוד לפני עונג הגם שבפסוק הוא הפוך, מכיוון שכבוד זמנו קודם לעונג שהוא לפני שבת, משא"כ עונג.

שיחה ב: שישנו כת"י הצ"צ שהסתלקות אדה"ז הייתה במוצש"ק פ' שמות, חצי על שעה האחד עשרה. וכותב שם ארון הקודש

שקבלת הכסף החוב שלי רק עכשיו כי אני שלחתי את זה מתי שהקבוצה הקודמת חזרה, וכפי ששמעתי הוא חיכה שהדולר יעלה קצת וע"כ זה לקח זמן. אין יותר מה לכתוב ואסיים בזה ברכת כט"ס ולהתראות פה בקרוב ממש מתוך שמחה והרחבה וכו'.

בס"ד יום ד' כ"ה טבת ה'תשל"ב . בית חיינו
770- לכ' ידי"ע האברך ר' גרשון שי' שלום
רב וברכה !

כבר עבר זמן רב שלא כתבתי לך. ועכשיו בהזדמנות זאת אכתוב אכתוב מהחדשות לאחרונה ב770.

אתמול ביום כ"ד טבת נסע כ"ק אד"ש לאוהל וכשחזר נכנס למנחה לבוש בגדי משי, וכן למעריב לבוש משי. ואחרי מעריב קרא לרב חודקוב ואמר לו ואמר לו שיהי' מאמר. וכעבור כמה דקות ירד כ"ק אד"ש למטה לזאל הגדול וצווה לנגן ניגון אדה"ז (ד' בבות) ובבא הרביעית פעם אחת. אחר זה התחיל לומר מאמר ד"ה וידבר וגו' (המצורף בזה), ואח"כ אמר שיחה שקיבל היום ספר שעשה יונגערמאן באה"ק (הספר של מוטל אשכנזי מראי מקומות והערות בשו"ע אדה"ז), ויש לו זכות בזה שעשה את הספר (ובתור השתתפות?) אמר שבתחילת הלכות שבת לאדה"ז מתחיל ג' דברים נאמרו

ללמוד מתורתו של בעל ההילולא ולהוסיף בצדקה, שבפשטות הם שני העניינים שאדה"ז "האט זיך גיקאכט אין זיי".

בנוגע למיהו יהודי הזכיר את מ"ש בפרשתנו (וארא) במכת ערוב: "והפלתי ביום ההוא" וגו' (שמות ח' י"ח), ואמר שהמפרשים שואלים למה דווקא בערוב כתיב "והפלתי" ולא בשאר מכות שלפנ"ז, ורש"י אומר שם ש"והפלתי" הוא 'והפרשתי', וכן ולא נפלאות היא. ואח"כ אומר רש"י אע"פ ששכינתי בשמים גזרותי מתקיימות בתחתונים. ותוכן דבריו שמתו צריכים "באוורענען" - והפלתי, הוא שדווקא כשרואים שהחיות מתבוללים (מכת ערוב) ויכול להיות שגם יהודים יתבוללו ח"ו, ולכן אומרים 'נפילתי' - שלא נפלאות היא וגזרותי מתקיימות בתחתונים. וכמו"כ בנדון דידן שכשרואים שבשנים האחרונות ירדו המחיצות בין העמים, ולא מקפידים על בן דת אחרת או בן אומה אחרת, אנו צריכים לדעת ש"והפלתי וגזרותי מתקיימות בתחתונים", וממילא בטוחים אנו שהגזרה תתבטל אלא שצריכים להתעסק בזה. בשבת פר' שמות הכריזו בנוכחות אד"ש אחרי מעריב וכן אחרי שחרית, שכולם צריכים להשתתף באסיפת אגודת הרבנים מקטן ועד גדול, והוסיפו שזהו ענין ד"יכוף וכו' וילחום מלחמת ה'".

מאור ישראל משיח ה', וכפי שכתבו בניו של אדה"ז בכ"מ לא כתבו הג' דברים ביחד. והסביר בארוכה למה דווקא הצ"צ כתב ג' אלו ביחד ומה הן ג' דרגות האלו ונקודת הענין: ארון הקודש הוא בינה, כידוע שקודש הוא חכמה, ואיך שהוא בארון - שארון ענינו כלי לקודש, שהכלי לחכמה הוא בינה. מאור ישראל - הוא חכמה, כידוע שאור הוא בינה משא"כ מאור הוא חכמה (כי אור הוא גילוי ענין הבינה משא"כ מאור). משיח ה' - הוא ענין הכתר, וכידוע שמשחת המלכים הוא כעין זר שהוא ענין הכתר. ודווקא הצ"צ שהוא ענין הדעת, שהוא המאחד חכמה ובינה וגם הכתר, לכן הוא כתב ג' ענינים אלו. והסביר גם מהו"ע משיח הוי' דווקא (ולא אלוקים וכדומה) אך איני זוכר בדיוק. גם דיבר בארוכה על שמו של אדה"ז - שניאור, שכידוע משיחות הוא שני-אור בנגלה ובנסתר.

ושיחה ג' על מיהו יהודי בחריפות גדולה על אותו האיש מפונוביז', ואד"ש התבטא: כל המיצר לישראל נעשה ראש וכנראה כוונתו של אותו א' הוא להיות ראש, ולכן הוא מיצר לליובאוויטש. וגם דיבר בשבח המתעסקים בביטול הגזירה האיומה ובטח יתעסקו בזה בעתיד ג"כ אם ח"ו ימשך הגזירה. וגם דיבר בשבח האסיפה של אגודת הרבנים שהתקיימה ביום א' במעמד אלפים. ובסיום אמר שההוראות מכ"ד טבת צריכות להיות:

אסתפק בזה ובטח תכתוב אתה מהנעשה במחניכם במגדל העמק. כפי הידוע לי מסתופף בצילך .. ותוכל להראותו המכתב, וכן ד"ש לשכנך ועתה אעשה לך הפתעה כפי הנראה לא אחזור לאה"ק עם הקבוצה ובניתיים אל תפרסם את זה וכן .. לא יפרסם. ואסיים בברכה להתראות בבית חיינו בקרוב ממש ידיך

נ.ב. הרש"י שכ"ק אד"ש הזכירו במיהו יהודי אמר שידבר ע"ז בשבת הבאה שק"מ שבת.

בס"ד יום ו' עש"ק נצבים וילך כ"ב לחודש אלול התשל"ב

770 לידי"ע האברך ר' גרשון שי' וב"ב יחיו שלום וברכה!

כפי ראות עיניך אני נמצא כבר ב"ה ב770 ומכיון שכל הזמן לא כתבתי לך מאומה מהנעשה איתי אכתוב לך עתה את השתלשלות העניינים. אני יצאתי מהארץ מר"ח תמוז כזכור לך, והגעתי כמובן לבלגיה ושם כרגיל עכבוני הורי שיחיו מלהמשיך בדרכי, ובפרט שכבר הגעתי לגיל שבחוגיהם מתחילים לדאגות וכו'. ולכן זה ארך קצת זמן עד שהגעתי ל770.

והנה הגעתי לפה ביום ח"י אלול וב"ה עוד הספקתי את ההתוועדות כי הגעתי לפני

ביום ראשון יצאה הוראה מכ"ק אד"ש שכולם, אפי' התמימים, יסעו מלבד כמה תמימים כדי שלא תיסגר הישיבה, והנהלה החליטה שבני הקבוצה תישאר, ולכן איני יודע מה הלך שם, ובטח שמעתם שם הכל.

מצורף פה עוד פיתקא היסטורית ופרשת הדבר הוא לאחרונה צץ להנהלה רעיון להעביר את כל 770 (הישיבה) לחובבי תורה (זה באותו רחוב אבל מרחק של שני בלאקס מפרידים בינינו), וע"ז בא הפתק הזה ובטח זה ימצא חן בעיניך. כשבאנו בבוקר לסדר דא"ח מצאנו על השולחנות מלא מזה וגם תלו כמה על הקיר, ובסוף חודקוב גם לקח אחד וכנראה הכניסו לכ"ק אד"ש, אבל לא נודע אם יצאה תשובה. ביום א' הכניס חכם א' פתק לכ"ק אד"ש וביקש שיכתוב משהו בנוגע לאסיפה של אגודת הרבנים ויצא תשובה חריפה.

תוכן התשובה: לא ראיתי את זה כך שמעתי, למה בסאטמר מיד שהפסיק הטאג מארגן לצאת עמדו והוציאו עיתון חדש אידישע צייטונג, בלי הוראה מיוחדת מרבם, ופה שמדברים כ"כ רבות אודות השכונה ומיהו יהודי ואין תוצאות ולא עושים ולמה ישנים בהתוועדיות. ומה עוד רוצים ממני.

הוציאו פה בולים של מיהו יהודי, פנקס בולים עולה 2 דולר והדבקתי לך שניים על המעטפה הם בשש שפות: אידיש, עברית, אנגלית, צרפתית, רוסית, וספרדית. בינתיים

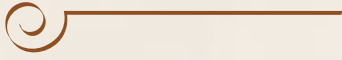
וכ"ק אד"ש אמר בינתיים ברכה אחרונה, ואחרי ברכה אחרונה אמר שהתכוון לניגון של אביו. כשיצא עשה תנועות עם הידיים וגם כשהלך לביתו.

אתמול הרבי נסע לאוהל וחזר מאוחר מאד. נכנס למנחה לבוש עם בגדי משי וכולם חשבו שבטח יהיה התוועדות אבל לא היה שום דבר. ואל תשאל איך נראה עכשיו 770 ממש מלא מפה אל פה, ואני עדיין מחפש אותם גם בין האורחים, כי בטח שמעת שנותנים היתר יציאה אחת לשלש שנים. אין לי יותר מה לכתוב וע"כ אסיים הפעם, ואי"ה בלי נדר אכתוב לך במשך החודש מהחדשות המעניינות, ובתקו' שלא תאכזב אותי וגם תכתוב משהו (כדי שלא יהיו מכתביי אליך בבחי' נהמא דכיסופא - תן חיוך).

בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגו"ר.

מעריב, כי כידוע הרבי נוסע לאוהל בח"י אלול כרגיל בכל שנה ושנה. בטח שמעת שהי' התוועדות, ובטח כבר שמעת גם את תוכן השיחות, ובכו"א אכתוב לך בקיצור כי גם אני לא שמעתי כל כך טוב, כי רק באתי עייף מהדרך.

כ"ק אד"ש נכנס בשעה 9 וחצי להתוועד, וצוה לנגן ניגון שלפני המאמר. אמר את המאמר ד"ה אני לדודי ודודי לי ר"ת אלול, ואח"כ דיבר שיחה בנוגע לתענית ציבור שגזרו הרבנים ליום א' דסליחות שכולם יתענו, ואלו שלא יכולים שיתענו לפחות חצי יום, ואלו שגם את זה לא יכולים לפחות שיפדו בצדקה. ואח"כ היה עוד שיחה בהמשך למאמר (אני כבר לא זוכר בדיוק), ואח"כ על הוספה בלימוד התורה, וצוה לנגן אבינו מלכנו. אח"כ לפני ברכה אחרונה צו' לנגן הניגון של שמחת תורה, וכולם חשבו את הניגון של הקפות ושרו,

לזכות

החתן התמים ר' בנימין שי'

והכלה מ' שרה שתחי'

בודקים

לדגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת
יום ד' אור לכ"ח אדר ב' ה'תשפ"ב

